

Misstro

OM MEDIEBILDEN AV RELIGION I SVENSK DAGSPRESS

av Madelene Engstrand A. och Jenny Nordlander

Religion har väl egentligen aldrig engagerat mig särskilt mycket. Jag konfirmerade mig och så, men vet egentligen inte varför. Satt där på gudstjänsterna utan att knäppa händerna och tyckte att jag var ganska tuff. Och även om jag inte tänkte så mycket på andlig tro ens då har jag nog gjort det än mindre sen dess. Jag har en uppfattning om att religion överhuvudtaget spelar en något undanskymd roll i det sekulariserade Sverige.

Tills jag tänker efter en gång till.

NOG SYNS RELIGION i medierna. Muslimer syns när de utför terrordåd, katoliker kommer till tals när påven anser att kondomer inte hjälper mot HIV och judar vill verkligen ha sitt Israel. Det är min bild av religion i svenska dagstidningar. Protestantismen är väl när Carola intervjuas. Buddhismen och hindusimen när flummiga ungdomar och medelålderskrisande åker för att finna sig själva i Indien. Jag raljerar lite, men det är samtidigt sant. Det är den här stereotypen som jag personligen känner att jag sett i dagstidningar.

Tanken är att det här magasinet ska reda ut om det är jag som har fattat fel, eller de svenska dagstidningarna.

VI HAR UNDERSÖKT fjorton av de största dagstidningarna under en syntetisk vecka mellan september 2008 och mars 2009 för att se i vilka sammanhang som religion nämns. För att reda ut det här har vi använt oss av bestämda sökord som förutom den specifika religionen består av benämningen av de religiösa ledarna, utövarna, texterna och de heliga byggnaderna.

Vi tror att våra resultat kommer att vara viktiga och intressanta för alla som någon gång läst en tidning. Det finns ingen tidigare forskning som undersökt hur de olika världsreligionerna framställs i media och det är egentligen underligt. Eftersom vi lever i ett samhälle där religion oftast anses vara något väldigt privat så formar naturligtvis medierna bilden av de olika religionerna.

DAGSTIDNINGAR ÄR fortfarande den vanligaste källan till nyheter i Sverige. För 80 procent av befolkningen är den lokala morgontidningen lika självklar som kaffe vid frukostbordet. Det är en betydligt större andel än de som har kontakt med människor från varje världsreligion. Dagstidningarna har ett ansvar för hur de olika religionerna uppfattas. Nu ska vi se om de tar det.

MADELENE ENGSTRAND A.

Mediemagasinet *Misstro* är ett projektarbete på Journalistprogrammet vid Göteborgs Universitet, vt-09.

Jenny Nordlander

Madelene Engstrand
Andersson

Innehåll

- s. 4 - Så syns religion i dagstidningarna
- s. 8 - Vad är en nyhet?
- s. 10 - Fördomsfulla stereotyper
- s. 12 - Kolla! En religiös!
- s. 14 - Korta fakta
- s. 16 - Om hinduismen, "Folk är inte medvetna om att vi finns"
- s. 18 - Om katolicismen, "Religiös analfabetism"
- s. 20 - Om islam, "Det finns svenska muslimer"
- s. 22 - Om protestantismen, "Vi får slåss för att komma in i medierna"
- s. 24 - Om buddhismen, "Bättre sällan och rätt, än ofta och fel"
- s. 26 - Om judendomen, "Vi får nog mer än vår beskärda del"
- s. 28 - Vi är normala, ni är konstiga
- s. 30 - Alla journalister är buddhister
- s. 34 - Tidningarna står till svars
- s. 36 - Hjärntvätt, skämt och problem
- s. 37 - Vi trodde inte att vi skulle ha så rätt

Så syns religion i

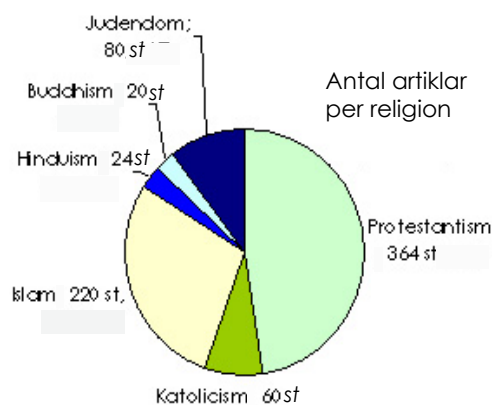
TEXT & GRAFIK: MADELENE ENGSTRAND A.

Det märks att svensk dagspress rapporterar om religion utifrån ett sekulariserat, protestantiskt perspektiv. Under en typisk vecka nämns religion nästan 800 gånger i fjorton av de största morgontidningarna. Oftast som någonting negativt. Ännu tydligare blir den kritiska hållningen i de artiklar där händelsen eller det som beskrivs i texten beror på att de har någon särskild religiös tro.

Då är de negativa artiklarna helt överlägsna i antal. Sambandet ser likadant ut när det som sker inte förklaras utifrån religion, nästan hälften är då istället positiva. Religion är okej, bara man inte tror för mycket.

POSITIVT OM PROTESTANTISMEN

Utan tvekan handlar flest artiklar i vår undersökning om protestantismen. Rapporteringen om svenska kyrkan skiljer sig också på flera sätt från den om andra religioner. Bara när det rapporteras om protestantismen är det vanligare att skeende inte kopplas samman med religion. Det är också protestantismen som, förutom buddhismen, bevakas på det mest positiva sättet. De två religionerna är de enda som oftare framställs positivt än negativt, vare sig skeende kopplas samman med religion eller inte.

Religion är okej, bara man inte tror för mycket

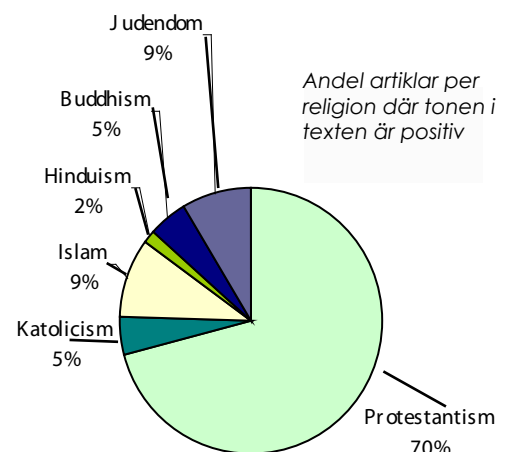
Det finns ingen tidigare omfattande forskning om hur religion framställs i dagspress, men i boken "Religion och medier" har Anette Novak fokuserat på medias bevakning av händelserna i Knutby. Det är svårt att göra några riktiga jämförelser eftersom

våra undersökningar är så olika, men våra resultat skiljer sig ändå på ett intressant sätt. Novak anser att journalisterna kopplade samman brotten alltför mycket med församlingens religiösa tro.

Det går tvärtemot vår undersökning där protestantismen oftast inte kopplas samman med skeende. Skillnaden är naturligtvis att Knutby-församlingen snarare var en sorts "sekt", eller i alla fall framställdes så, och inte en del av den traditionella svenska kyrkan. Säkerligen var det därför bevakningen blev negativ och förklarade händelserna utifrån religion.

FARLIGA, DJUPT TROENDE MUSLIMER

Den motsatta extremen till protestantismen är den religion som förekommer näst mest - islam. Nästan hälften av alla de artiklar som framställer religionen negativt handlar om islam. De allra flesta ger också en förklaring till vad som händer med utgångspunkt från religionen. När religion och skeende skiljs åt är rapporteringen oftast neutral. Det visar

dagstidningarna

tydligt hur troende muslimer anses farliga. De framställs som extremister när de gör något som kopplas samman med islam. Men när de inte verkar lika troende är de okej.

I "Religion och medier" har Anna Levin undersökt hur muslimer syns i medierna. Våra resultat visar på stora likheter. Anna Levin konstaterar, precis som vi, att det framförallt skrivs negativt om islam. Muslimer framställs som farliga, djupt troende terrorister. Samtidigt så verkar media försöka att bredda bilden av muslimer, vilket också kan kopplas samman med att det näst vanligaste ämnet i vår undersökning är riter, alltså ett vardagligt utövande av religionen.

NEUTRALT OM JUDENDOMEN

Judendomen är den enda religion som när den nämns oftast skildras neutralt. Det gäller både när skeendet förklaras utifrån religionen och när det inte gör det. Kanske beror det på att många artiklar handlar om förintelsen där man inte gärna kan skriva annat än neutralt. Samtidigt undrar man varför det inte är den gängse inställningen också när det gäller konflikter som Israel och Palestina. En orsak kan vara att det länge funnits en levande debatt om antisemitism.

Möjligtvis är journalister mer medvetna om det problemet än vad de exempelvis är om islamafobi, som växt fram under de senaste decennierna.

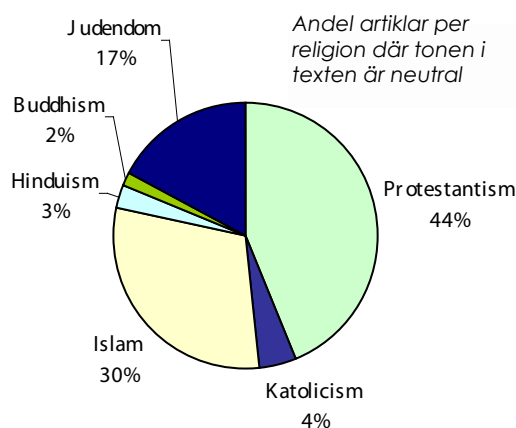
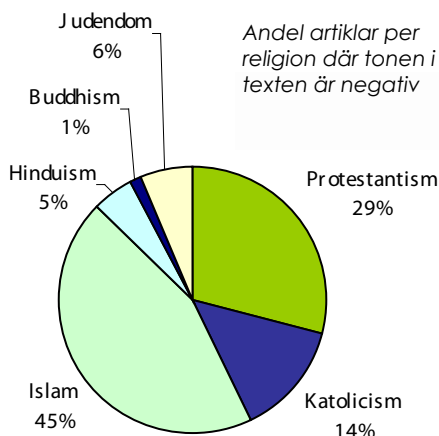
I "Religion och medier" diskuterar Henrik Bachner just antisemitiska motiv i media. Han har undersökt hur judendomen framställts i samband med två konflikter där

Israel varit inblandat. Hans resultat skiljer sig mycket från våra, vilket antagligen beror på att vi inte har inkluderat artiklar som handlar om Israel

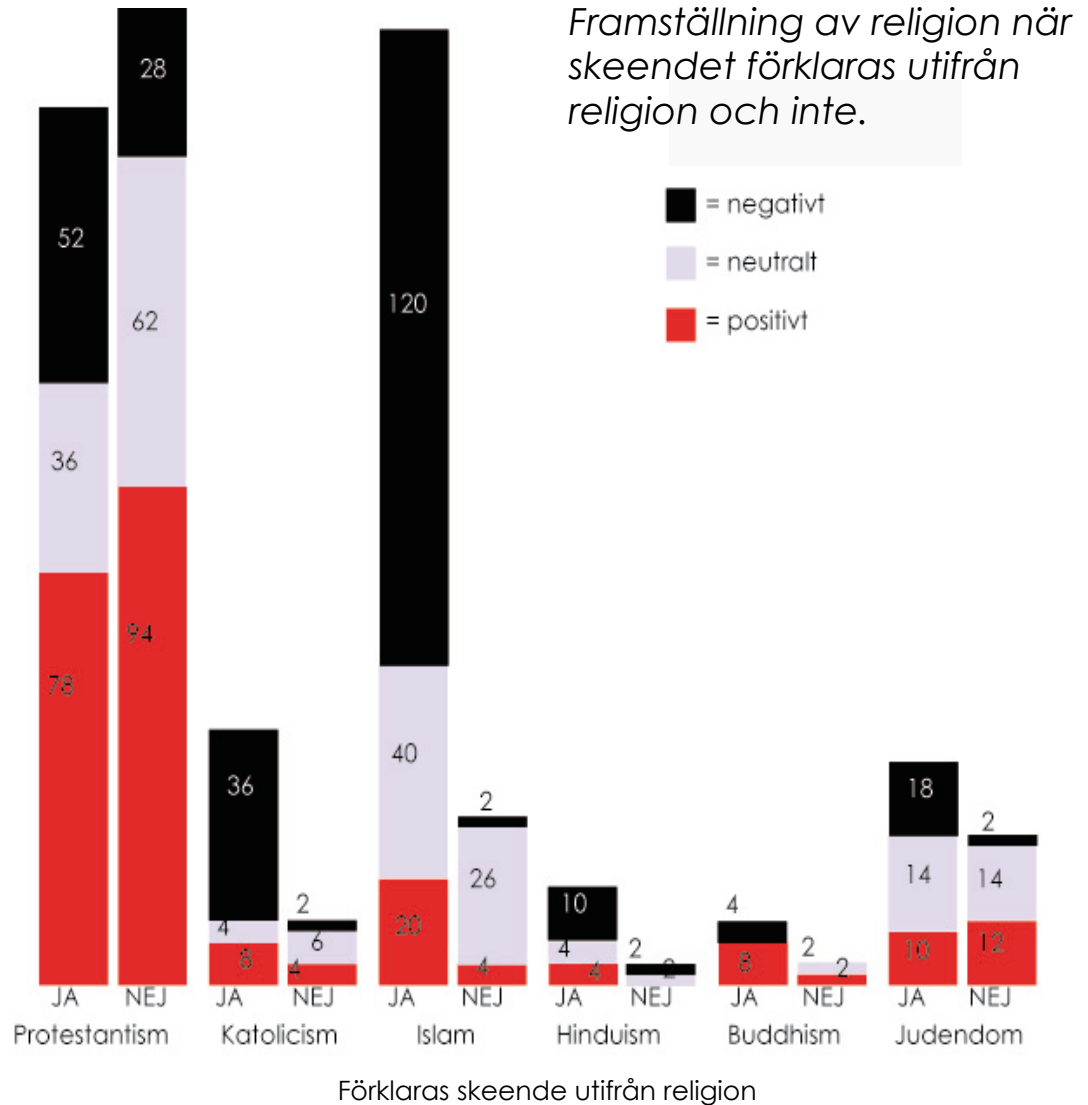
om de inte tydligt nämnt judendomen i dem. Även Bachners undersökning visar visserligen att större delen av rapporteringen från Israel är fördomsfri, men han menar ändå att det finns antisionistiska motiv bakom den stora uppmärksamhet konflikten får. Metoden och urvalet i de båda undersökningarna skiljer sig åt vilket gör det svårt att jämföra. Men att rapporteringen om judar, eller israeler, är neutral kommer ändå fram i båda undersökningarna.

De artiklar som nämner religion har oftast en negativ ton, det vill säga att texten handlar om någonting som är dåligt och negativt; krig, mord eller bråk, även om själva religionen återges positivt eller neutralt. Oftast hör det här ihop, en negativ text skildrar också

Det visar tydligt hur troende muslimer anses farliga

Antal artiklar

religionen negativt, men det finns ett undantag. Katolicismen nämns faktiskt i flest artiklar som har en positiv ton, men själva religionen skrivs det negativt om. Religion verkar tas upp i samband med ämnen som väcker känslor, knappt en femtedel av artiklarna kan tolkas som neutrala. Det är väldigt lite.

KRIG OCH KONFLIKT

Religion nämns i anknytning till 26 olika ämnen. Det allra vanligaste är terrorism och krig. Föga förvånande framställs religionen som någonting negativt i de här artiklarna. Och tyvärr är det kanske lika väntat att de

allra flesta nämner islam. Nästan 80 procent av artiklarna om terrorism och krig handlar om islam. Det intressanta är att de flesta artiklarna också handlar om Israel och Palestina. Av de 44 artiklarna om konflikten i Israel och Palestina så nämner 30 stycken islam och bara tolv judendomen. Det verkar alltså vara viktigare att inte koppla samman israeler och judar än att inte göra likhetstecken mellan palestinier och muslimer. Naturligtvis har de höga siffrorna sina förklaringar. Media har som uppgift att rapportera från konfliktdrabbade områden och att extremister påstår sig ha religiösa skäl för sina handlingar gör de negativa siffrorna än hö-

gre. Men att nästan hälften av artiklarna om islam tar upp terrorism och krig kan inte ge annat än en missvisande bild av religionen islam.

De två näst vanligaste ämnena som kopplas till religion är riter och evenemang. Två trevliga ämnen som domineras av protestantismen. På fjärde plats kommer ett av de få ämnen där protestantismen faktiskt framställs negativt, HBT-frågor. Å ena sidan kan man tolka det som att protestantismen framställs som en konservativ religion som inte följer med i tiden, å andra sidan är det nästan bara i samband med protestantismen frågan tas upp. Kanske ger det snarare bilden av att svenska kyrkan är modern och öppen nog att ens diskutera frågan. Protestantismen nämns i samband med flest antal ämnen, 21 stycken, vilket leder till den mest nyanserade bilden av vad religionen står för.

Buddhismen finns med minst antal ämnen. Visserligen har samma religion också lägst antal artiklar, precis som protestantismen har högst antal.

VANLIGA MÄNNISKOR, PRÄSTER OCH MÄN

Det är framförallt "vanliga människor", alltså människor som uttalar sig med utgångspunkt från sig själva, inte sin befattning, i artiklarna. Två religioner skiljer sig från mängden; katolicismen och islam. Inom katolicismen är det oftast präster som uttalar sig. De muslimer som syns i pressen är lika ofta politiker och terrorister som vanliga medborgare.

Nästan hälften av aktörerna har någon sorts ställning inom religionen. De flesta är troende människor eller religiösa ledare,

Vanligast ämnena i samband med religion, antal gånger de förekommer i undersökningen

Terrorism/Krig	144	Andlighet/tro	18
Riter	78	Historia	18
Evenemang	64	Förintelsen	18
HBT	42	Våldsbrott	16
Dialog/samarbete	40	Media	12
Nöje/Kultur	36	Välmående	10
Val	36	Resor	10
Byggnad	36	Ekonomi	10
Missförhållanden	36	Sjukvård	10
Antisemitism	28	Familj	10
Fredliga protester	22	Abort	6
Minnesartikel	22	Våldsamma protester	6
Personporträtt	22	Stereotypifiering	6

som präster eller imamer. Återigen visar islam upp ett annat resultat. Av de som har någon sorts ställning inom religionen är majoriteten "extrema utövare", det vill säga fundamentalister. Samma bild träder fram om man tittar på det totala antalet "extrema utövare" inom alla religionerna. Även då är de flesta muslimer. Ett tydligt samband med vilka sammanhang islam syns i.

Som vanligt i media är det oftast män som får synas och höras. När det gäller religion är det till och med vanligare att inte kunna bestämma kön på den eller de som kommer till tals eller syns i texten, än att det är en kvinna. Buddhismen är den enda religionen som verkar helt jämställd utifrån ett könsperspektiv. Det är också en helt okej fördelning inom protestantismen, 43 procent män och 37 procent kvinnor. Sämst könsrepresentation har katolicismen. Där är nästan alla män. En naturlig förklaring till det är att de flesta också är präster och katolicismen tillåter som bekant inte kvinnliga präster.

Ofta syns ett tydligt samband mellan religion, geografi och ämne. Inom protestantismen handlar det om evenemang i den lokala kyrkan. Artiklarna om katolicismen kommer från Vatikanstaten där man samarbetar, muslimer krigar i Israel och Palestina där judarna förutom att kriga går till val. Krigar gör också hinduer, men i Indien. Buddhismen handlar om meditation och andlighet i Sverige och Kina, medan anhängarna leder fredliga protester i Burma.

STEREOTYP OCH SNEDVRIDEN BILD

Det kan konstateras att svensk dagspress inte är särskilt duktiga på att rapportera om religion. I många fall skapas en stereotyp och snedvriden bild av de olika religionerna. Och det är ett väldigt favoriserande av protestantismen som en vardaglig, trevlig och modern religion.

Det mest skrämmande är bilden som målas upp av islam, som idag är den näst största religionen i Sverige.

Media är i många fall det enda forumet där människor kommer i kontakt med religion. Därför har tidningar ett stort ansvar att visa upp en rättvis bild av religionerna. Som det ser ut nu gör de inte det.

Vad är en nyhet?

Det finns vissa kriterier för vad som gör en händelse tillräckligt intressant för att skriva om den. Teorier om nyhetsvärdering kan hjälpa till att förklara varför dagstidningars rapportering om religion ser ut som den gör. De norska forskarna Johan Galtung och Mari Holmboe Ruge har sammanställt ett antal punkter som förklarar mediernas nyhetsvärdering. De handlar bland annat om kulturell närhet, att en händelse som är negativ är mer intressant, och att högstatuspersoner lockar läsare.

Alla kriterier behöver inte uppfyllas för att nyheten ska publiceras. Mer av ett kriterie kan kompensera för bristen på ett annat.

TEXT: MADELENE ENGSTRAND A.

NEGATIVA NYHETER

Krig och terrorhandlingar uppfattas av alla som en negativ händelse. Det är också en av orsakerna till att negativa händelser väger tyngre i nyhetssammanhang; att det brukar råda enighet om vad som är en riktigt allvarlig nyhet. Dessutom sker oftast negativa händelser mer plötsligt än positiva. Det går snabbare för en självmordsbomba att detonera sina laddningar än det gör för landets ledande politiker att hitta en lösning på problemet som attentatsmannen protesterar emot.

Negativa händelser har av samma orsak en tendens att vara mer oväntade och därför mer spektakulära. Just artiklarna om terrorism och krig handlar, naturligtvis, inte om Sverige. Väldigt få av dem kopplas också samman med protestantismen, den dominerande religionen i Sverige. I stället är det islam, judendomen och hinduismen, i Israel, Palestina och Indien, som syns i samband med krig och terrorism. Eftersom varken den kulturella eller geografiska närheten är särskilt stark så måste händelsen vägas upp på något annat sätt för att bli en nyhet. Då är det våldsamheter som får stå för den extra vikten.

TRYGGA NYHETER

De riter och evenemang som tidningarna skriver om sker oftast i den lokala protestantiska kyrkan. Här kan man verkligen tala om kulturell närhet.

Folk vill känna igen sig när de läser tidningen. De tycker om att tänka att det lika gärna skulle kunna vara en bild på dem i artikeln om gitarrkonserten i Segerstads kyrka. Dessutom förstår läsaren bättre vad artikeln handlar om när den kan relatera till sitt eget liv. Tryggheten i händelsen gör den relevant.

Det är också därför så många vanliga människor, alltså människor som uttalar sig i egen person, syns i artiklarna. Förutom att de hjälper till att skapa en känsla av igenkännande hos läsaren så är det även praktiskt för journalisterna. Det är lättare att ta en bra bild på en person än på något så abstrakt som en religiös tro eller sed. Det kan också skapa en aktualitet till händelsen att koppla det till en person. Ramadan sker ju varje år, men talar man med en person som nyss konverterat blir det genast mer intressant.

Faksimilier ur GP, 5/11 -08 & 1/3 -09

FASCINERANDE NYHETER

Enligt Galtung och Ruge finns en särskild fascination för personer med hög status, så kallade elitpersoner, i den nordvästra världens media. Elitpersoner är intressanta av flera anledningar. Dels så har deras handlingar de facto större inverkan på fler människors liv än något som Birgitta Nilsson i Rågsved sysslar med, dels så kan de representera Birgitta genom att föra hennes talan. Det som utmärker katolicismen från de andra religionerna är att det framförallt är andliga ledare, såsom präster eller självaste påven, som uttalar sig i artiklarna. De flesta artiklarna är från Vatikanstaten och handlar om icke-sensationella saker som dialog och samarbete. Deras plats i media verkar alltså garanteras genom elitpersoner.

Buddhismen däremot stämmer inte riktigt in på någon av Galtung och Ruges kriterier. Det är positiva artiklar om positiva händelser trots att det varken finns en särskilt stor kulturell närhet eller några elitpersoner som kommer till tals. Buddhismen kanske är det berömda undantaget som bekräftar regeln. Eller så är det förklaringen till varför buddhismen nämndes så sällan i vår undersökning.

MÄKTIGA NYHETER

Det finns alltså forskning som förklarar varför religionsrapporteringen ser ut som den gör. Det som är synd är att olika kriterier gäller för olika religioner.

Mediernas makt ska inte överdrivas. Läsarnas hjärnor fungerar inte som scanners som bara kopierar tidningarnas information och uppfattar den som riktiga fakta. Artiklarna silas mellan personliga åsikter och upplevelser och det som sparas är det som klarat sig igenom det individuella nätet.

Men, för att citera medieforskaren Kent Asp så är massmedierna mäktiga. De sätter, enligt Maxwell E. McCombs och Donald L. Shaws teorier, dagordningen för vad folk talar om eftersom de rapporterar om saker som publiken annars inte skulle komma i kontakt med. Det skulle innebära att närdiskussionerna runt middagsbordet berör islam så talar man om terroristdåd. När man talar om svenska kyrkan är det kanske om julottan. Och när man snackar om katolicismen är det påven som gjort ett uttalande.

Genom att medierna sätter dagordningen bestämmer de också vilken bild som förknippas med respektive religion och där ligger problemet.

Fördomsfulla

Stereotyper. Alla använder vi oss av dem och alla tycker vi att det känns lite fel. Kul, men fel. För de leder till fördomar. Och fördomar är väl aldrig bra. Men det finns anledningar till att vi sätter in människor i kategorier istället för att bedöma dem som individer.

TEXT: JENNY NORDLANDER

Vad skiljer en förnuftig bedömning av en människa från en fördomsfull stereotyp? Gamla människor är svagare än yngre. Genom åren bryts kroppen ner och musklerna muskler förslappas. Det är ett faktum. Att tillskriva och förvänta sig att en gammal människa är klenare än du själv är vid 30 års ålder är inte att använda sig av en stereotyp. En man som förutsätter att han tar fler kilo i bänkpress än en kvinna är inte fördomsfull.

Men, det finns hurtiga 80-åringar som springer maraton och fruar som bär väskan för att mannen inte orkar. En stereotyp uppstår när vi tror att alla äldre människor eller alla kvinnor är svagare. Stereotyper bortser från den variation som finns inom en grupp av människor.

I fallet religion, där svenska medier verkar tro att alla muslimer är terrorister och alla katoliker konservativa bakåtsträvare, skapas stereotypen mycket utifrån vad minoriteter inom grupperna gör. Att en muslim är terrorist är knappast lika vanligt som att en man är fysiskt starkare än en kvinna. Det ger en ännu mer missvisande bild.

Att medierna ändå väljer att fokusera på minoriteternas egenskaper, exempelvis inom islam, har sina förklaringar. De har i uppgift att rapportera om det ovanliga, det spektakulära och det som upprör. Men samtidigt borde de komma ihåg att nyansera bilden och att tänka på hur de uttrycker sig och värderar det de skriver om.

I vår undersökning blir det tydligt att journalisterna, precis som alla andra, använder sig av stereotypa bilder och har svårt att fjärma sig ifrån dem. Trots att det kanske är de som borde vara mest medvetna och högst lämpade för att stå emot. Det beror säkerligen inte på illvilja, det finns ingen uttalad el-

ler medveten avsikt att förstärka stereotyper – snarare tvärtom. Ändå är det precis vad de gör.

LIPPMAN

Walter Lippmann var den som först började använda begreppet stereotyper. I sin bok "Public opinion" från 1922, drev han tesen att stereotyper är förenklade bilder som vi behöver för att kunna leva. Den verkliga världen är alldeles för komplex och komplicerad för vår hjärna. Han menade att det fanns en brist hos oss människor som vi hanterar genom att skapa generella bilder. Sen handlar vi och lever utifrån hur vi tror att det är, inte hur det faktiskt är.

Lippmann ansåg att de förenklade bilderna var falska, någonting som tveklöst är dåligt, och att man därför skulle sträva efter att utrota dem. Han betonade att de i huvudsak är givna av kulturen, "ur omvärldens blomstrande virrvarr väljer vi ut det som vår kultur redan har definierat för oss". På så sätt belastar vi fakta med en viss känsla redan innan det når vårt intellekt. Känslan av svaghet hos kvinnor, känslan av rädsla för muslimer.

Hans synsätt dominerar än idag och har förstärkts av idén att stereotyper är detsamma som en sorts tankefel. De uppstår när man misslyckas med att tänka rätt och gör en felaktig bedömning av någonting. Det blir en falsk bild.

BROWN

Lippmann har inte alltid stått oemotsagd. Det finns de som har menat att stereotyper inte alls behöver vara ett problem. Roger Brown ansåg, visserligen precis som Lippmann, att de är nödvändiga för vårt dagliga

stereotyper

liv. På 60-talet presenterade han idén om att kategoriserande bedömningar kan vara till stor hjälp när vi behöver förutse olika händelser. Ett trafikljus är ett i sig unikt objekt men vi betraktar dem allihop på samma sätt – deras syfte är att hålla ordning på trafiken. Han tog det längre än Lippman och menade att stereotyper är ett nödvändigt och *bra* sätt att organisera den information vi får ifrån den sociala omvärlden.

Problemet, menade Brown, uppstår istället när vi tror att stereotyper är det sanna sättet att titta på världen istället för att inse att det bara är ett specifikt synsätt. Ett synsätt som fungerar i just vårt samhälle och i just vår kultur.

Men även om vi skulle inse att det bara är ett, för vår kultur, specifikt synsätt att vara rädda för muslimer – och inte en sanning, så kan väl inte det vara bra, eller hur Roger Brown?

VI ÄR BEGRÄNSADE

Nu är vi tillbaka i Lippmanns tanke-sätt. Stereotyper uppstår på grund av människans begränsade uppfattningsförmåga. Men istället för att tänka sig att människan är bristfällig i sitt tankesätt, säger nutida forskare som Hamilton och Tajfel att vi gör vad vi kan med vår hjärna. Det går inte att ändra på. Vi har helt enkelt en begränsad möjlighet att uppfatta saker.

Kunskap uppnås därför genom förenklade bilder av världen. Och de kommer från vår kultur. Därför, hur mycket någon än säger till dig att en fördom är felaktig, så är det inte säkert att den försvinner. Människan antar automatiskt att det finns ett korn av sanning i utbredda uppfattningar. Bara eftersom uppfattningen har lyckats spridas.

Psykologer menar att människor varken kan eller vill ändra sitt stereotypa sätt att tänka eftersom de bekräftar deras fördomar. Och fördomarna behövs för att släppa ut frustration och aggression. Alla upplever tillfällen då de blir arga och besvikna. Då vill man inte gärna rikta de starka kän-

lorna mot den verkliga orsaken – en chef eller kanske sig själv. Det behövs en syndabock.

Alla verkar ändå vara eniga om att det kommer vara svårt, kanske till och med omöjligt, att utrota stereotypen som fenomen.

Den

kan förändras, men kommer antagligen aldrig att försvinna. För hur medveten du än är om dina fördomar och hur mycket du än får höra att de är felaktiga så ligger känslan ofta kvar. Även om den inte är uttalad.

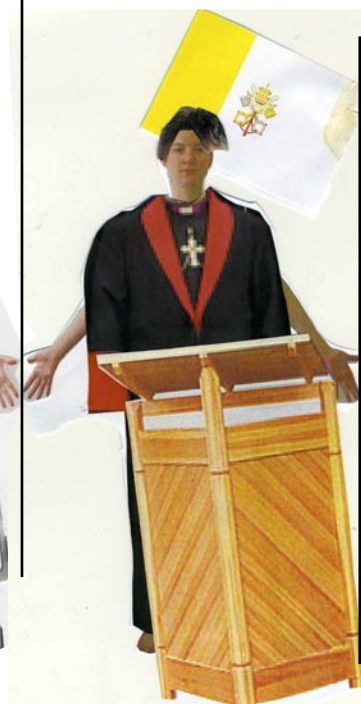

Kolla! En

HINDUN

Hindun är en troende indisk man. Vid första anblicken ser han ut som en helt vanlig kille, som går till jobbet varje dag och bryr sig om kor, men plötsligt kommer det fram att han gillar krig. Och terrorism. Inte undra på att folk tänker negativt om honom.

KATOLIKEN

Katoliken är en manlig präst som är väldigt engagerad i sin religion. Han är inte en särskilt omtyckt figur. Kanske beror det på att så få svenskar känner honom, han bor i Vatikanstaten och det är inte ett så populärt resmål. Där försöker han att samarbeta, men det går inte särskilt bra. Hans antisemitiska budskap rör upp alltför starka känslor.

MUSLIMEN

Muslimen är en djupt troende man. Inte särskilt omtyckt, men hur sympatisk är egentligen en terrorist? Framförallt springer han omkring nere i Israel och Palestina och krigar. Muslimen som bor i Sverige är trevligare. Han brukar fira ramadan.

religiös!

ILL: MADELENE ENGSTRAND A.
JENNY NORDLANDER

PROTESTANTEN

Protestanten är en vanlig, svensk, rekorderlig man. Han är absolut inte bokstavstroende, men tycker ändå att det är ganska mysigt att besöka närms- ta kyrka när de har något trevligt evenemang eller kanske midnattsmässa. Det där med homosexu- ella har han lite svårt för. Ska de verkligen få gifta sig i samma kyrka som barnen har sitt julspe- l?

BUDDHISTEN

Buddhisten är en trevlig, troende kvinna. Hon syss- lar mycket med andliga ting, mediterar och så, annars är hon mest som alla andra. Hon sticker ut lite i grannkvarteret ef- ter- som hon har en mamma från Kina och pappa från Burma. När pap- pan bodde i Burma var han visst inblandad i någon sorts protester, men de var i alla fall fredliga.

JUDEN

Juden är en troende is- raelisk man. Han är inte direkt älskvärd, men liksom inte otrevlig hel- ler. Han bara är. Ibland blir han lite tjatig för att han alltid ska diskutera antisemitism och förin- telsen, men han brukar få hållas. Han har ju faktiskt inte haft det så lätt. Men när han ska börja snacka om val och krig också är det inte lika okej. Någon måtta får det ju ändå vara!

HINDUISM

- Förekommer 24 gånger i vår undersökning. Bara buddhismen syns mindre.
- Hälften av artiklarna handlar om konflikt. I 8 av dem framställs hinduismen negativt, i 4 neutralt.
- Majoriteten av alla artiklar framställer religionen på ett negativt sätt, 14 st.
- Av 24 aktörer är 10 stycken män, 10 stycken okodbara och 4 stycken kvinnor.
- Hälften av aktörerna är vanliga medborgare. Näst vanligast är politiker, 4 st.
- I 18 av 24 artiklar kopplas skeende till religion.
- 10 av de 18 ger en negativ bild av religionen, 4 en positiv och 4 en neutral bild.
- När religion och skeende inte kopplas samman är hälften av artiklarna negativa och hälften neutrala.
- 10 av 24 artiklar rapporterar från Indien. 2 stycken från inrikes Sverige
- Det största antalet artiklar, 8 st, har en negativ ton och framställer också religionen negativt.

ISLAM

- Islam är den religion som nämns näst mest i vår undersökning. 220 artiklar.
- Ämnet i texterna varierar. 112 av de 220 artiklarna är ämnet konflikt, krig eller terrorism. I 92 av de 112 artiklarna framställs islam negativt.
- 30 artiklar tar upp riter. Där framställs islam övervägande neutralt eller positivt.
- I 124 artiklar framställs islam negativt. I 70 neutralt och i 24 positivt.
- I de fall där skeenden förklaras utifrån religiösa skäl, 180 st, framställs islam 130 gånger med negativ klang. Också när skeenden inte förklaras utifrån religion, 34 gånger, framställs det oftast negativt, 20 gånger.
- 44 % av aktörerna går det inte att avgöra kön på, 42 % är män.
- De är lika ofta terrorister eller politiker som vanliga medborgare. Är de religiösa är de extrema utövare
- Tönen i texterna är övervägande negativ. 152 av 220 artiklar behandlar ett ämne som är tråkigt eller i någon bemärkelse negativ.

KORTA

KATOLICISM

- Nämns 60 gånger i vår undersökning.
- 80 % av artiklarna förklarar skeende utifrån religion. I 75 % av fallen ger detta en negativ bild av katolicismen.
- Katolicismen framställs 38 av 60 gånger negativt. 12 gånger positivt.
- Intressant är att katolicismen i 32 av 60 fall ändå tas upp i positiva sammanhang. Men framställs alltså negativt.
- Det är flest utrikesartiklar och då främst från Vatikanstaten (20st). Bara 4 från Sverige
- I 50 av 58 artiklar är den aktör en man och i de allra flesta fall är det en andlig ledare.
- Väldigt liten grad "vanliga anhängare" som får komma till tals.
- Vanligaste ämnet är dialog och samarbete, 18 st. I 8 fall av 60 är ämnet antisemitism. I alla artiklar om dialog och samarbete framställs religionen negativt.

FAKTA

PROTESTANTISM

- Vanligaste religionen med 364 omnämningar.
- 180 av 364 framställer religionen positivt. 102 stycken är neutrala. Det är mer än någon annan.
- I 102 av fallen handlar texten om evenemang i kyrkan eller gudstjänster, de flesta är positiva, 82 st.
- 38 handlar om HBT-frågor. Det är det vanligaste "kontroversiella" ämnet.
- Det är också inom HBT som de flesta negativa artiklarna finns (28 st).
- 154 av aktörerna är män, 132 kvinnor.
- De flesta är vanliga medborgare, 140 stycken.
- Det är den enda religionen där det är vanligare att händelserna inte förklaras utifrån religionen, 184 gånger.
- Av de artiklarna där skeendet inte förklaras utifrån religion är 51 % positiva och 15 % negativa. När skeenden förklaras utifrån religion är 47 % positiva och 31 % negativa.
- De allra flesta artiklarna är om Sverige; lokala, 240 st, och inrikes, 88 st.

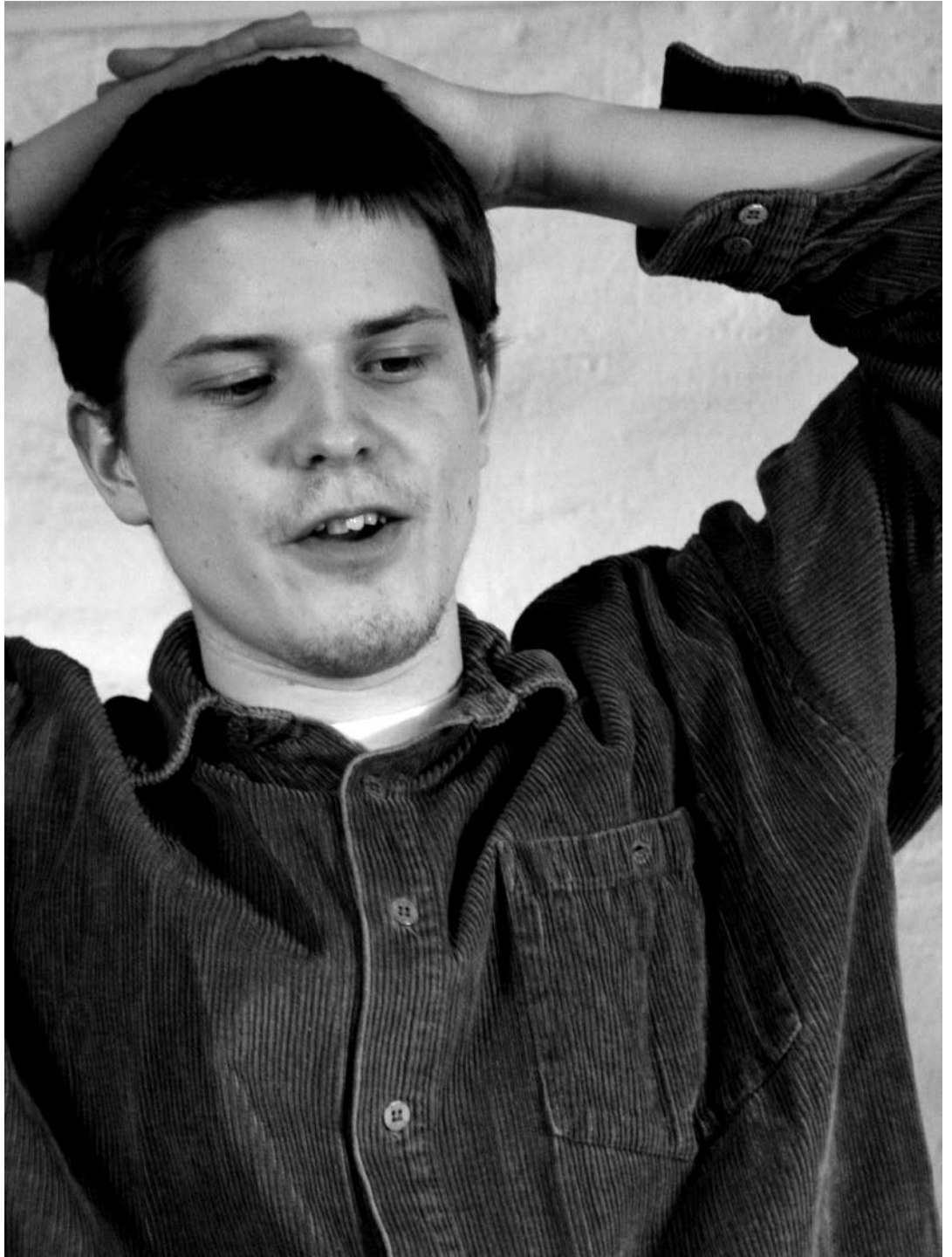
BUDDHISM

- Buddhismen förekommer endast 20 gånger i vår undersökning, 12 fall i positiva sammanhang och 8 i negativa.
- Könsfördelningen är så jämn den kan bli, 50 % män och 50 % kvinnor.
- Det är ofta omöjligt att avgöra vilken ställning inom religionen huvudaktören har. När det går är det lika fördelat mellan vanliga och extrema utövare.
- Huvudaktörerna är till störst andel vanliga medborgare, 10 gånger.
- Oftast, 12 gånger, förklaras skeenden utifrån religion. I de här fallen framställs buddhismen oftast positivt (8ggr). När skeendet inte förklaras utifrån religion framställs buddhismen alltid som positiv.
- Buddhismen tar endast upp samband med 4 ämnen; andlighet/frälsning/välmående (8), fredliga protester (6), våldsamma protester (4) och inredning (2).
- Alla artiklar om andlighet/frälsning/välmående framställer religionen positivt. Samma sak med fredliga protester. Vid våldsamma framställs den negativt.

JUDENDOM

- Nämns sammanlagt 80 gånger i vår undersökning.
- 38 artiklar handlar om antisemitism och förintelsen.
- Det är fler positiva framställningar, 22 st, än negativa, 18 st. Men de allra flesta är neutrala, 40 st.
- Av 60 aktörer är 38 st män, 8 kvinnor. Bara katolicismen ett har mindre jämnt resultat.
- De flesta är vanliga medborgare, 22 st. Många är politiker, 14 st, och även kulturpersonligheter, 12 st.
- 22 aktörer är religiösa. 12 av dem är vanliga troende. Nästan lika många är extrema, 10 st.
- I över hälften av alla artiklar förklaras skeendet utifrån religion, 42 st. Då är de flesta neutrala, 18 st, sen negativa, 14 st, och sist positiva, 10 st. När det inte kopplas till religion är 14 st neutrala, 12 positiva och 2 negativa.
- Judendomen framställs oftast positivt i artiklarna om antisemitism, 10 st. Mest negativt i de om konflikt, 10 st, och som mest neutralt när det handlar om förintelsen, 16 st.
- 28 artiklar rapporterar om Sverige, 24 om Israel/Palestina.

Om hinduïsmen

Hinduismen syns inte särskilt mycket i svensk dagspress. Och de få gånger den nämns ger det ganska negativ publicitet. Hälften av artiklarna handlar om konflikter och fler än hälften framställer hinduismen negativt.

Samtidigt ges en bild av en folklig religion där många vanliga människor kommer till tals, även om det är betydligt fler män. Nästan alltid förklaras hinduernas handlingar utifrån deras religion. Och oftast befinner de sig i Indien.

BERÄTTAT FÖR: MADELENE ENGSTRAND A. FOTO: JENNY NORDLANDER

"Folk är inte medvetna om att vi finns"

Björn Åhberg/Shymananda Das, Hindu:

Jag läser inte så mycket tidningar men jag har inte uppfattat att det är en sådan negativ bild av hinduismen. Vi syns nog inte så mycket alls i medierna, religionen är ju inte så stor i Sverige. Jag har i alla fall aldrig märkt någonting negativt om den.

UR hade något program där det handlade om olika religioner, där var hinduismen med. Och i skolböcker. Muslimer syns väl oftare. De är ju med i fler kontroverser än vad hinduer är.

Jag bryr mig faktiskt inte så mycket. Om hinduismen ska vara med mer i medierna får det ske naturligt. Jag tänker inte pusha för att det ska hända. I artiklar syns ändå inte hela bilden, så det blir ju inte helt rätt. Naturligtvis har tidningarna inte utrymme att visa alla aspekter, men de visar ofta inte vad som verkligen hänt. Jag har märkt det när jag själv varit med om någonting att när jag sen läser artikeln om det som hände. Den berättar inte som det verkligen var.

I och för sig skulle det väl vara bra om hinduer fick vara med i fler diskussionspaneler och så. Då skulle rätt information

komma ut. Särskilt borde det vara i paneler där man inte bara pratar om religiösa frågor, för vi har någonting att säga, vi har många och bra svar. Till och med i paneler där man diskuterar religion så brukar det inte vara med någon hindu. Man diskuterade livs- och skådningsfrågor på stadsbiblioteket och de hade bjudit in representanter för de tre abrahamitiska religionerna plus en buddhist, men ingen hindu. Det var konstigt.

Människor är inte så medvetna om att vi finns. Det folk tänker är väl mest att hinduismen verkar spännande - färgglatt och varmt. Och att vi tror på tusentals gudar, vilket vi väl gör på ett sätt, men det finns en ursprunglig gud och sen massor av halvgudar. Många tror att hinduers högsta mål är att bli ett med världssjälén, vilket inte alls är målet för de flesta. Det är vad man läser i skolböckerna.

Men det är ingenting som stör mig. För får jag möta någon så kan jag bara förklara hur det är. Och jag tror i alla fall inte att människor tänker ont om oss.

Konservativ och långt borta. Så beskrivs katolicismen i svensk dagspress. Religionen förekommer väldigt lite i morgontidningarna och nästan alltid rapporteras det från länder utanför Sverige. När den väl syns är framställningen övervägande negativt. Ändå är katolicismen en av de religioner som får mest plats i positiva sammanhang, den nämns oftast i artiklar med en positiv ton. Ändå skrivs det negativt om själva religionen. Katolicismen får stå för det stränga, fördömande och bakåtsträvande i texten. Och jämt är det präster eller andra män som uttalar sig. Nästan jämt i alla fall.

BERÄTTAT FÖR: JENNY NORDLANDER FOTO: JENNY NORDLANDER

Religiös analfabetism

Katolsk präst i Göteborg:

Katolska kyrkan lider av ett minoritetsfenomen eftersom det är en religion som inte har sina rötter i den svenska kulturen. Det är svårt för katolicismen att ta sig in och resultatet är de stereotypa bilderna som inte återspeglar kyrkans verkliga liv. Det finns en religiös analfabetism bland journalister.

Katoliker blir exotiska människor, främmande och konstiga. Folk som är emot abort, har problem med kondomer och som lyder allt påven säger. Lite som det blir med muslimerna också, en väldigt negativ stereotyp. Men vi framstår faktiskt som mer humana än vad de gör, som några som ändå tillhör den europeiska traditionen.

Det är jobbigt att bli förknippad med en stereotyp, man blir förbryllad och tänker "jag kan inte spela den roll som förväntas av mig". Men det är klart, samtidigt måste man vara självkritisk. Katolska kyrkan kan uppfattas som hierarkisk. Den liknar nästan en diktatur. Folk blir rädda men också fascinerade. Vi måste tänka på att reformera oss själva, ta till oss människans förändring. Och det gör vi också, inom kyrkan pågår debatter som media inte har koll på. Ett exempel är just att lekfolket ska ges mer makt, ha mer att säga till om.

Jag vet inte, jag tycker att religionen överhuvudtaget utnyttjas av medierna. Det är svårt för svenskar att relatera till oss, därför

byggs bilden utefter vad media rapporterar om. Och det är skandaler. Den svenska journalistkårens bristande intresse, och brist på fördomsfri öppenhet är uppenbar. Om man i media också tagit del av andra saker, kyrkans inre liv, och rapporterat om det också, hade bilden blivit mer nyanserad.

Politiker har väldigt stort förtroende för katolska kyrkan när det gäller att åstadkomma förändring. Vi har många anhängare och jobbar hårt för rättvisefrågor. Det syns inte alls i medierna.

Jag vill att frågor som rör religion och existens ska få mer plats där de väl tas upp. Då skulle man kunna fördjupa frågorna och som kyrka få en chans att förklara sig. Men folk har inte tid, det finns inte utrymme för sådana tankar. Och i Sverige är religion dessutom en så privat fråga, även om det är mer okej att prata om religion nu än till exempel på 70-talet så är det bara det ytliga det får talas om.

Media har övertagit den maktposition som religionen hade innan och man är inte ute efter vad som är sant utan efter vad som drar. Man går på ytlighet, det som finns i varje grupp, oavsett om det är religiösa grupper eller inte. Det är beklagligt.

Det kommer att sluta med att folk tappar förtroendet för media.

Om katolicismen

Om islam

Det skrivs mycket om islam i svensk dagspress. Näst protestantismen, den dominerande religionen i Sverige, är islam den religion som får mest utrymme. Skillnaden är den att protestantismen nästan alltid framställs i positiv dager, islam i negativ.

Allra mest tas islam upp i samband med konflikter, krig och terrorism. Det man rapporterar om förklaras oftast utifrån religiösa skäl och det nästan alltid ger man en negativ bild av islam. Men också när man skriver om roliga, trevliga saker eller bara allmänt om vad som helst rapporterar journalister på ett negativt sätt om islam.

BERÄTTAT FÖR: JENNY NORDLANDER FOTO: JENNY NORDLANDER

Det finns svenska muslimer

Mohammad El-Ali, styrelseledamot Islamiska Informationsföreningen:

Alltså, det finns en rädsla för muslimer eftersom det är någonting okänt. Människor är rädda för det okända. Jag vill inte förstöra det här eller göra det till ett större problem än vad det är. Det finns folk som tycker islam är okej och då har de fattat vad det egentligen handlar om. Och jag förstår faktiskt att människor kan bli rädda för islam. Men media visar handlingar som 0,001 procent av alla muslimer står för - de som smäller bomber och är terrorister. Men en fjärdedel av världens befolkning är muslimer och de håller inte med den promille som syns i medierna.

Bilden av religion i media varierar. Aftonbladet, till exempel, är inte så negativ mot islam, jag har läst flera artiklar som är bra där. Bland annat av Guillou. I DN däremot, finns ganska mycket fördomar. Både på debattsidorna och i vanliga artiklar.

I en artikel från krisen i Tjetjenien, till exempel, skriver de att Tjetjeniens president "förespråkar att män ska kunna döda fruar eller döttrar med dålig moral" för att han ska hålla sig väl med islamisterna. De kopplar samman islam och hedersmord. Men egentligen finns ingen koppling alls, hedersmord

kommer inte från islam. I Koranen står att om man dödar en människa är straffet lika hårt som om man dödat hela mänskligheten. Hedersmord kom med kolonialismen när fransmän och engelsmän införde lägre straff för att ha misshandlat och mördat sina fruar. Innan dess var det inte tillåtet.

Jag skrev till DN för att klaga på artikeln, men jag har inte fått något svar. De har inte ens uppdaterat texten på hemsidan.

Media förstärker den negativa bilden, tyvärr! Det skulle behövas mer information och en ökad debatt. Det är inte "vi och dom". Det finns svenska muslimer. Islam kommer vara och borde vara en naturlig del av det svenska samhället, det finns 500 000 muslimer i Sverige nu!

Det viktiga är integrationen. Att ta islam i sammanhang som inte bara har med religion att göra. Som Halal-TV, det var ett bra inslag i media. Det visade att kvinnor i slöja inte är dumma, bara synd att det blev den diskussion som det blev kring det. Men de talade om vanliga samhällsproblem. Problem som har med alla att göra, inte bara muslimer. Det är väldigt viktigt.

De allra flesta artiklarna om religion handlar om protestantismen. De skiljer sig på flera sätt från artiklar om andra religioner. Religionen framställs positivt, nästan lika många kvinnor som män kommer till tals i artiklarna och händelserna förklaras inte som en konsekvens av deras religiösa tro. Det sistnämnda är protestantismen ensam om.

Oftast handlar artiklarna om evenemang i kyrkan eller gudstjänster i den lokala församlingen. Det är verkligen det vardagliga religionsutövandet som står i fokus. Bilden av protestantismen är helt enkelt att det är en riktigt svensson-religion.

BERÄTTAT FÖR: MADELENE ENGSTRAND A. FOTO: JENNY NORDLANDER

Vi får slåss för att komma in i medierna

Ylva Leitzinger, protestantisk präst:

När K-G Hammar var ärkebiskop så tycker jag att det var mer positiva nyheter om svenska kyrkan. Han var medieduktig och hade så kloka åsikter att de togs emot med öppna armar. Han tyckte det var självklart att registrera partnerskap för samkönade par och uttalade sitt stöd för Palestina. Åsikterna var samstämmiga med samhället. Annars får jag en känsla av att det är spännande att tala om kyrkans misslyckanden. Kyrka, sex och pengar väcker intresse. Om det är en skandal som liksom går över gränsen.

Jag kan ibland känna att media vill ha en bild av den protestantiska kyrkan som konservativ. "Kyrkan är hemsk mot sina anställda kvinnliga präster" exempelvis. Men jag är säkert extra känslig mot det här eftersom jag jobbar inom kyrkan.

Mediebilden har oftast en viss verklighetsförankring. Det är sant det medierna säger om att vi har allt färre medlemmar, men det är samtidigt fler som döper sig än någonsin tidigare. Så det beror på hur man vinklar det. Tidningarna borde sträva efter att vara mer nyanserade. Det skulle kunna vara fler reportage om människor som funnit sin livsväg genom religionen. Det som ändå är bra är att religion faktiskt syns. Religion är någonting att räkna med, något som berör människor. Vi är inte en isolerad ö i

samhället utan folk bryr sig.

Jag trodde nog inte att det var en övervägande positiv rapportering om protestantismen, så som er undersökning har visat. Men det är klart att mindre lokaltidningar har mycket om evenemang i kyrkan och sånt. Här i Göteborg skickar vi ofta ut pressreleaser när det händer något speciellt i kyrkan, men vi får slåss för att komma in i medierna. Det är verkligen en dröm att få en artikel i stället för en annons.

Utifrån mitt perspektiv så har religionen något viktigt att ge till människan och en artikel blir nästan som reklam för vår verksamhet. Eller ja, det är ju fler människor som läser tidningen än som går till kyrkan så en artikel får större spridning.

Jag tror inte det finns någon tydlig medial stereotyp av protestanten. Vi har brutit oss loss från vissa traditioner. Både män och kvinnor som är präster, vi skiljer oss precis som alla andra. Vi lever inte som några udda figurer.

Jag upplever att religion har blivit allt mer accepterat och naturligt i samhället. Det tror jag både beror på att vi har blivit ett mångreligiöst samhälle och på att vi haft materiell välfärd under så lång tid att vi vet att det inte är allt. Livsfrågor har börjat få ta mer plats, både i samhället och i medierna.

Om protestantismen

Om buddhism

Många har en bild av buddhismen som flummig. Religionen syns väldigt lite i morgontidningarna men när den väl tar plats görs inte mycket för att förändra den stereotypa bilden. Andlighet, frälsning, välmående och fredliga protester dominerar rapporteringen kring buddhismen. Och nästan hela tiden framställs den positivt.

Kvinnor kommer till tals lika ofta som män. I hälften av fallen är det de vanliga utövarna som syns. Det är det mest könsneutrala resultatet i vår undersökning.

BERÄTTAT FÖR: JENNY NORDLANDER FOTO: JENNY NORDLANDER

Bättre sällan och rätt, än ofta och fel

Helene Jäderberg, vice ordförande, föreningen för Tibetansk Buddhism i Göteborg:

Jag har inte mycket att säga om hur buddhismen syns i media. Det har funnits en del utbildningsprogram som varit bra, men jag kommer inte ihåg vad de heter. En del dåliga också.

Vi är inte med så mycket helt enkelt. Men när det skrivs om buddhismen så tycker jag att det ofta ges en felaktig bild. Journalisterna har ingen bakomliggande kunskap. Det är viktigt att man inte bara har läst i teoriböcker, man måste ha egen erfarenhet av religionen också.

Folk i vårt land ser på andra länder och kulturer med kristna, svenska ögon. Då får man en felaktig bild. Det är inte konstigt och det är ingenting fel på kristendomen men det är därför man behöver ha erfarenhet av buddhismen. För att bli insatt och förstå.

En osanning kan bli till en sanning om det upprepas tillräckligt många gånger. Jag har sett felaktigheter, rena faktafel, i både skolböcker, media och nationalencyklopedin och det kan vara förödande. Oerhört upprörande och förnedrande dessutom.

Exempelvis står det ofta lamaism istället för buddhism när det handlar om Tibet

i medierna. Men lamaismen existerar inte där, så det är fruktansvärt nedvärderande att skriva så. Många tibetaner blir väldigt ledsna. Det var med lamaismen engelsmännen rättfärdigade sitt intrång i landet.

Men jag vill bara säga suck när jag tänker på det, hur fel det framställs, suck. Man har känt till sådana här felaktigheter i årtionden utan att rätta till dem. Så på ett sätt är det bra att det står så lite om buddhismen i medierna. När det ändå står fel. Då är det bättre att det skrivs sällan och rätt, än ofta och fel. Fel på grund av okunniga journalister. Det finns duktiga också men de misstolkar ofta. De borde läsa litteratur, som sagt, av stora lärare, inte bara akademiska kurser. Har man ingen erfarenhet är det omöjligt att skriva bra om det.

Buddhismen romantiseras. Man får det ofta att se ut som att tron används som en flykt och inte som ett medel för att uppfatta sin vardag mer intensivt. Det gäller att plumsa i skräpet, inte undvika det utan konfrontera skiten. Och meditation är bara en liten del, inte allt, som det verkar.

Artiklar om judendomen handlar framförallt om antisemitism och förintelsen. De allra flesta är neutrala förutom när det handlar om konflikter; då nämns judendomen i negativa termer. Och den mest omtalade konflikten är kanske inte så överraskande den i Israel och Palestina.

Annars finns många artiklar som tar upp judendomen i Sverige och det är många vanliga utövare som får komma till tals. Däremot inte särskilt många kvinnor. Bara katolicismen har en mer ojämn könsrepresentation än judendomen.

BERÄTTAT FÖR: MADELENE ENGSTRAND A. FOTO: JENNY NORDLANDER

Vi får nog mer än vår beskärda del

Daniel Jonas, kanslichef, judiska församlingen Göteborg:

Jag skulle ändå säga att medierna är ganska intresserade av judendomen. Tidningarna gör många artikelserier och är duktiga på det. Ganska ofta tar de upp judiska högtider, och blir allt bättre på att uppmärksamma våra olika levnadssätt.

När jag gick i skolan kunde jag inte alls känna igen mig i hur judar framställdes i religionsböckerna. Men medierna har spelat en stor roll för att nyansera bilden av oss. Vi skiljer inte på tro och etnicitet. Vi är det judiska folket. I medierna vet jag inte om de alltid gör det, även om journalister har blivit mer lyhörda.

Religiösa företeelser är större i samhället nu än för tjugo år sedan, vilket även syns i media. Tidningarna skriver bättre om religion nu, vilket är naturligt eftersom Sverige har blivit mer mångkulturellt. Men jag tror knappast rapporteringen är representativ i förhållande till antalet utövare. Vi får nog mer än vår beskärda del i jämförelse med andra religioner.

Media speglar samhället så det är klart att det är viktigt att få vara med. Särskilt som minoritetsreligion. Det finns mycket antisemitism både i skolan och i samhället så judiska församlingar måste ut och informera människor. Även medierna måste här ta sitt ansvar. Samma sak gäller islam och islamofobi.

Israel och Palestina är naturligtvis problematiskt. Många har en åsikt. Det är okej. Men TT kablade ut att israel bombat FN-skolor och nästan ingen rapporterade de senare dementierna. Det finns antisemitism i olika delar av det svenska samhället, vilket man senast kunde se vid demonstrationerna mot Davis Cup-matchen i Malmö. Det ropades "Död åt judarna" och "Judarna är satan". Inga medier vågade ta upp det och det tycker jag egentligen är deras förbannade skyldighet.

Det finns mycket okunskap inom journalistkåren och det är inte acceptabelt. Man likställer begreppen israeler och judar. Det är inte okej. Judar blir sammankopplade med konflikten, precis som muslimer blev sammankopplade med terroristerna den 11 september. Media underbygger en stereotyp. Samtidigt är det väldigt svårt eftersom media har ett samhällsansvar och måste ta upp problem i världen. Frågan är bara hur media ska rapportera om det. För om tidningarna skriver om ett problem så ökar det. Om jag uttalar mig som jude så får jag direkt ta emot hot. Och om vi går ut och berättar om hotbilden i media så blir det än värre.

Det finns oundvikligt ett mått av subjektivitet och man måste få tycka, men informationen ska vara korrekt och adekvat. Då kan människor bilda sina egna åsikter.

Om judendomen

Vi är normala,

Enligt postkolonial teori dominerar ett "vi och dom" perspektiv i västvärlden. "Vi" har goda värderingar och lever det rätta livet, "dom" är vår sämre motsats. Det finns många likheter med hur det rapporteras om de olika religionerna i svensk dagspress.

TEXT: MADELENE ENGSTRAND A.

I boken "Globaliseringens kulturer" beskrivs postkolonialism enkelt och redigt. Det är helt enkelt så att världen fortfarande präglas av kolonialismens synsätt. Det betyder att västvärlden med Europa i spetsen, för egentligen är USA i så fall bara en produkt av europeiskt tankesätt, skiljer sig från andra folkgrupper. Det genom sin demokrati, sin kristendom och överhuvudtaget vetliga och rationella värderingar. "Dom andra" definieras utifrån ett västerländskt synsätt. Ofta tillskrivs västmänniskan "manliga" egenska-

per som förnuft, intellekt och kultur, medan alla andra besitter de traditionellt "kvinnliga" egenskaperna känsla, kropp och irrationalitet. Titta på ett foto från vilket politiskt toppmöte som helst och det blir tydligt vilka som värderas högst.

DEN SKRIFTLIGA EKONOMIN

Enligt Stefan Jonssons bok "De andra" är det berättelser som formar vår verklighet. All information vi får är egentligen en sorts berättelse. Det är genom de här berättelserna vi formar vår uppfattning om hur vi själva är och ställer det i kontrast mot de andra. Journalistiska artiklar utgör naturligtvis en stor del av de berättelser vi tar del av. Men det som skiljer journalistiskt material från andra historier är att de förväntas beskriva verkligheten och det är på grund av det som de påverkar människor allra mest.

Verkligheten som beskrivs mixas med den man själv upplever och snart vet man inte vad som är vad. Enligt Michel de Certeau är det de som skriver om världen som behärs-

TOP 3

Vilka religioner sammankopplas med krig och terrorism?

1. Islam, 112 st
2. Judendom, 12 st
3. Hinduism, 12 st

Vad handlar artiklarna om protestantismen om?

1. Evenemang, 58 st
2. Riter, 44 st
3. HBT-frågor, 38 st

I vilka sammanhang syns religion?

1. Negativa, 43 %
2. Positiva, 48 %
3. Neutrala, 17 %

Hur ofta beskrivs handlingarna som en konsekvens av religionen?

1. Islam, 84 %
2. Hindusimen, 82 %
3. Katolicismen, 80 %

Hur stor andel av aktörerna är "vanliga människor"?

1. Buddhismen, 56 %
2. Hinduismen, 54 %
3. Protestantismen, 45 %

ni är konstiga

kar den. Han talar om den skriftliga ekonomin som han anser vara ursprunget till allt från den vetenskapliga utvecklingen till personliga beslut om hur en individ vill leva sitt liv. Den som håller i pennan har makten att forma människors världsbild och på så sätt verkligheten. Om de Certau har rätt; vilken värld är det då svensk dagspress håller på att knåda till?

PROTESTANTISMEN SOM NORM

Till att börja med kan vi konstatera att protestantismen är den religion som syns mest och som framställs mest positivt. Näst flest artiklar handlar om islam. Islam får i god traditionell sagoanda representera det godas motpol. För att skapa spänning i en berättelse måste det finnas en hjälte att heja på och identifiera sig med som ställs mot en skurk som ska besegras. Det är intressant, och säkert ingen slump, att de två religioner som det rapporteras mest om är den som sätts på piedestal och den som det trampas på.

Vidare är protestantismen den enda religion där man inte slår i hop tro och människa till ett. Protestanten visas upp som

en rationell människa som inte bygger sina handlingar på något så eteriskt som religiös tro. Muslimen däremot är så djupt troende och känslomässigt bunden vid sin religion att han är beredd att utföra terrordåd och döda i dess namn.

Det är inte bara i kontrast mot islam som man kan se det här mönstret. Protestantismen är norm, de andra religionerna är avvikande. Och det är förståeligt. Sverige är ändå ett protestantiskt land. Visserligen ett av världens mest sekulariserade, men ändå.

Men den här rapporteringen skapar inte bara uppfattningen om Sverige, den formar kanske framförallt läsarnas världsbild. De muslimer, judar och katoliker som bor i Sverige kanske man har en personlig relation till som gör att man inser att mediebilderna inte stämmer. Men hur är det med de som inte bor i demokratiska, fina Sverige. Är de verkligen lika trevliga? Muslimerna och judarna i mellanöstern verkar ju onekligen ganska våldsamma. Och det är fler än en gång som påven sagt något korkat om sex.

Den nordeuropeiska etnocentrismen frodas.

"Kring varje centrum uppstår en periferi. Berättaren står i mitten. Runt omkring honom utbreder sig den omvärld som han vill fånga i berättelsens garn. Men mellan honom själv och denna värld sitter en ring av ivriga lyssnare som vill höra talas om mirakel, monster och avlägsna riken. För att få sina lyssnare att begripa egenarten hos de fenomen han skildrar måste berättaren markera det avstånd som skiljer det obekanta från det som åhörarna redan vet. För att få dem att förstå måste han utgå från deras egna värden."

Ur: Stefan Jonssons "De andra"

Vår undersökning

"journalister är

buddhister"

TEXT & GRAFIK: JENNY NORDLANDER

Massmedieforskaren Lennart Weibull mis-sar sällan ett tillfälle att utropa: "Alla jour-nalister är buddhister!" när han undervisar. Eftersom han har stor tilltro till sina studen-ter, vet han att de inte kommer att ta honom på orden. Självklart är inte alla journalister buddhister. Vad han egentligen vill säga är att den religion journalister är mest positivt inställd till är buddhismen.

JOURNALISTERNA

I en undersökning från Nordicom 2007 tittar Lennart Weibull på journalister och deras inställning till de olika världsreligionerna. Samma frågor som ställdes till journalis-terna ställdes också till allmänheten för att kunna jämföra resultaten.

De allra flesta av journalisterna placerade sig i mitten på skalan mellan mycket negativ och mycket positiv. De var alltså neutrala. Mest negativ var man gentemot islam och mest positivt såg man alltså på buddhis-men.

ALLMÄNHETEN

Allmänheten och journalisterna har till stor del en liknande inställning även om journa-listerna är något mer neutrala. Allmänheten

var mer negativ mot islam. Men det är i in-ställningen till kristendomen som journa-listerna och allmänheten skiljer sig åt mest. Nästan hälften av allmänheten är positivt inställda till protestantismen, bland journa-listerna är samma siffra en knapp tredjedel.

Journalisternas inställning till religion matchar våra resultat ganska bra. Men när det kommer till just Svenska kyrkan, där man skiljer sig mest från allmänheten, stämmer det som minst.

BEVAKNINGEN

Rapporteringen om protestantismen är po-sitiv i hälften av fallen – alltså ungefär lika positiv som allmänheten är. Kanske indike-rar det att journalisterna skriver mer för sin publik och deras värderingar än utifrån sina egna. Eller så visar detta just hur mycket media styr inställningen hos publiken.

De olika morgontidningarna skiljer sig inte mycket åt i sin bevakning av religion. Med några få undantag skriver alla någon gång om protestantismen, katolicismen, ju-dendomen och islam. Nästan ingen nämner buddhismen eller hinduismen.

Tre tidningar har brutit sig loss ifrån ten-densen att skriva absolut flest artiklar om protestantismen. Göteborgs Posten, GP, Ge-fle Dagblad, GD, och Hallandsposten, HP,

rapporterar alla istället mest om islam. Detta på ett övervägande negativt sätt, vilket är genomgående för all rapportering om islam. Ytterligare en siffra som stämmer med Lennart Weibulls undersökning. Både journalister och allmänheten hade en negativ inställning till islam.

GD är värst och framställer islam negativt 22 gånger, bara två gånger positivt. GP stoltserar med 16 neutrala artiklar, bäst av alla tidningar i undersökningen. En knapp tredjedel av alla artiklar om islam framställer religionen neutralt.

POSITIVT OM ISLAM

Islam framställs positivt i var tionde artikel som nämner religionen. Eskilstuna Kuriren, EK, är den tidning som flest gånger tar upp islam ur ett positivt perspektiv. De står för 33 procent av alla positiva artiklar om islam i hela undersökningen. EK har också ett förhållandevis lågt antal negativa artiklar.

Ännu lägre antal negativa artiklar har Nya Wermlands Tidningen och Östersunds-posten. De har inga alls.

Sydsvenskan står också ut från massan. De har en lika stor fördelning mellan protestantismen och islam – troligen både på grund av många muslimska malmöbor och av en multietnisk redaktion. Vad Sydsvenskan dä-

remot inte riktigt har lyckats med är själva framställningen av islam. Tidningen kommer på tredje plats när det gäller att skriva negativt om religionen, hälften av artiklarna är negativa.

Att rapportera positivt om protestantismen är en annan tendens som binder samman tidningarna, flest antal positiva artiklar har Nerikes Allehanda – 46 stycken, en siffra i särklass.

NEGATIVT OM PROTESTANTISMEN

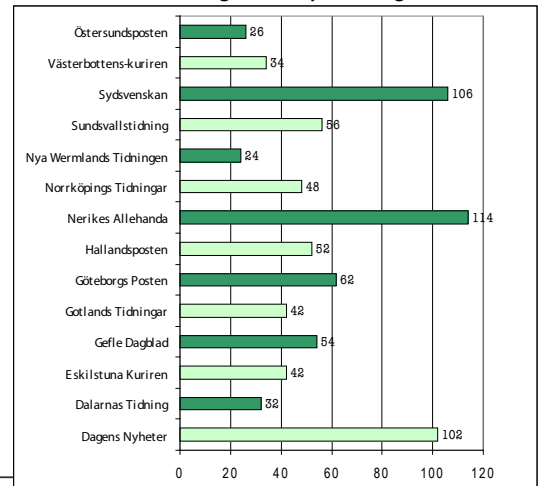
GD står ut rejält och skippar att skriva positivt om protestantismen alls. Man har däremot sex negativa och endast fyra neutrala artiklar.

Katolicismen framställs med få undantag negativt. Majoriteten av tidningarna har ingen positiv och få neutrala artiklar om katolicismen. Flest negativa artiklar om religionen har Dagens Nyheter, DN och Sundsvalls Tidning.

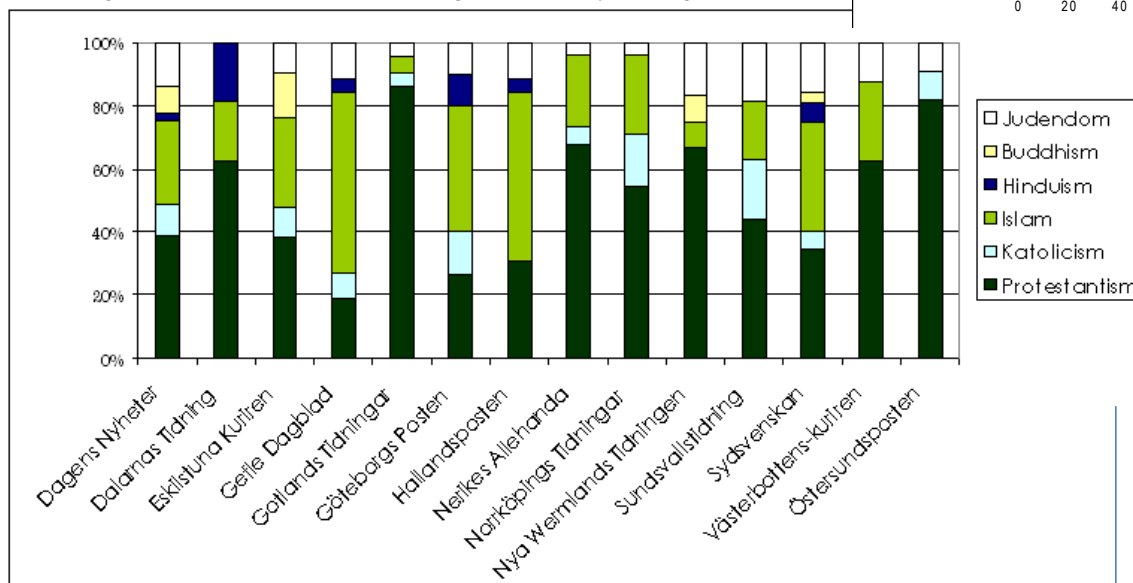
Hinduismen nämns bara 24 gånger i undersökningen och när den väl nämns är det oftast med en negativ ton. Något som inte alls stämmer överens med journalisternas neutrala inställning till hinduismen.

GP är den tidning som ger mest plats åt hinduismen med sex artiklar. Det är en fjärdedel av alla artiklar om hinduism. Fyra

Antal artiklar om religion i varje tidning

Fördelningen i plats mellan de sex världsreligionerna i varje tidning

gångar gör man det på ett neutralt sätt och två på ett positivt. På GP följer alltså journalisterna sina värderingar, i alla fall i sin rapportering om hinduismen.

Samma religion tas allt som oftast upp i utrikessammanhang, vilket är förklarar av att det bor mycket få hinduer i Sverige. Protestantismen, å andra sidan, nämns nästan aldrig utrikes. Bara sju tidningar gör det och då oftast bara en gång.

Judendomen, där journalisternas inställning också verkar vara någorlunda neutral, framställs i hälften av fallen just neutralt.

DN är duktigast och står för 20 procent av de neutrala artiklarna. Mest positiva är Sydsvenskan. De har också som policy att aldrig slentrianmässigt kalla israeler för judar i samband med Israel/Palestina konflikten, vilket kan vara förklara saken.

Och om nu journalisterna är buddhister så stämmer det överrens med rapporteringen av samma religion. Endast två tidningar nämner buddhismen på ett negativt sätt; DN och SvD. Annars är texten i åtta av tio artiklar positiv om buddhismen.

Tidningarna står till svars

Nerikes Allehanda, Sydsvenska Dagbladet och Nya Wermlands Tidningen stack alla ut i vår undersökning. NWT för att de hade absolut lägst antal artiklar som berörde religion och NA för att de tvärtom hade i särklass flest. Sydsvenskan var den av de undersökta tidningarna som hade störst spridning. De hade många artiklar om många religioner.

TEXT: MADELENE ENGSTRAND & JENNY NORDLANDER

Sydsvenskan.se

2 långa 2 korta

med Karin Zillén, nyhetschef
Sydsvenskan

Ni är en av de tidningar i den här undersökningen som är mest representativ i förhållande till antal utövare i Sverige. Vad kan det bero på?

- Malmö ser ju ut

som det gör med många olika religiösa uppfattningar. Vi kan inte tala om religion och ta för givet att läsarna tänker att det är kristendom. Vi har ingen uttalad policy när det gäller religion, men det är någonting som vi diskuterar ofta. Vi brukar skriva om när det är särskilda högtider, exempelvis Ramadan. Det är säkert en följd av att vi befinner oss på ett ställe som är så mång-etniskt, det är med i vardagen. Det är en följd av att regionen ser ut som det gör och att vi är medvetna och arbetar för att täcka regionen.

I Sydsvenskan nämns inte judendomen i en enda artikel i samband med krig och konflikt. I nästan alla andra tidningar i undersökningen är det vad judendomen oftast sätts i samband med. Ni är också de med flest inrikesartiklar om judendomen. Vad kan de här sakerna bero på?

- Möjligtvis kan vi ha haft mycket fokus på judendom inrikes på grund av Davis Cup matchen och att vi har haft många demonstrationer och protester mot situationen i Gaza. Sen kan jag tänka mig att vi har en omedveten tradition att kalla israeler för israeler och inte för judar när vi talar om Gaza.

Ni är också de som har flest utrikes artiklar om protestantismen. De flesta andra håller sig inrikes när det rapporteras om den religionen.

- Jag vet faktiskt inte varför vi har så många utrikes artiklar om protestantism.

Även om ni har en jämförelsevis representativ bild av religion så är det egentligen inte så representativt. Borde religion få synas mer i medierna?

- Religion tar inte längre så stor del av människors liv så jag tycker att religionen får den plats som den förtjänar. Jag tycker att det är som det ska vara.

NA

4 korta

med Maria Elisson, nyhets-
chef Nerikes Allehanda

Nerikes Allehanda har absolut flest artiklar om religion och det är framförallt om Svenska kyrkan. Dessutom framställs svenska kyrkan väldigt positivt. Varför ser det ut så?

- Vi har ingen direkt policy på tidningen som säger att vi ska vara positiva mot svenska kyrkan. Det är jättesvårt att svara på varför vi har fler artiklar än andra tidningar. Jag kan tänka mig att kyrkan blir överrepresenterad på måndagar för då skriver många av våra lokalredaktioner om evenemang som skett under helgen. I många mindre orter är kyrkan en del av nöjeslivet och då kan det bli harmlösa artiklar om det här.

Hur skulle du då allmänt säga att ni rapporterar om religion?

- För några år sedan hade vi så kallade livsåskådningssidor, men de tog vi bort. Man tröttnar på någonting och byter ut det helt enkelt. Det mest utpräglade religiösa vi gjort tror jag var en reportageserie under ramadan. Men det var ju samtidigt inget djupare om religionen.

För ni några diskussioner om hur och när ni ska nämna religion?

- Vi diskuterade mycket när vi gjorde vår egen rapportering från Gaza-konflikten. Det är ju en tydligt politisk konflikt, men har ju samtidigt mycket att göra med religionen. Framförallt diskuterade vi Hamas som är en muslimsk politisk grupp. Det var ett svårt ställningstagande.

Skulle du vilja göra något annorlunda?

- Livsåskådningsfrågor skulle vi säkert kunna ta upp mer. Det tror jag absolut att det finns ett stort intresse för och en marknad. Örebro är en ganska frireligiös stad så det finns egentligen all anledning att skriva om religion här.

nwt.se

Ditt Värmland, just nu!

3 långa 1 kort

Ni har minst antal artiklar som nämner religion i vår undersökning. Är du förvånad?

- Nej, vi har haft en känsla av att det här är ett område som vi inte är så bra på att täcka. Vi pratar aktivt om det här

och skulle önska att vi kunde spegla religion mer, men som med så mycket är det en resursfråga.

Flertalet av de andra lokaltidningarna har många artiklar om evenemang i svenska kyrkan, men det tar inte ni upp så mycket. Varför det?

- Vi har väl gjort bedömningen att det inte är särskilt intressant eller tillräckligt spännande. Det är inte den sortens rapportering vi känner att vi saknar.

Vad skulle ni vilja göra annorlunda?

- Allra helst skulle vi ju ha en reporter som fick specialisera sig i det här ämnet och tränga in i det. Det intressanta med religion är den existentiella delen och varför det engagerar så många människor. Samtidigt kan man fråga sig hur religionen hanterar det moderna samhället. Vi vill gärna lyfta fram nya frågor, inte göra det alla andra redan gör.

Varför är det då viktigt att religion syns i pressen?

- Det är frågor som engagerar många och då borde vi tillgodose deras behov. Framförallt borde vi vara bättre på att täcka andra religioner än svenska kyrkan. Frikyrkliga förbund har många medlemmar och det skulle vi också kunna bli bättre på att spegla.

hjärntvätt, skämt och problem

TEXT: JENNY NORDLANDER FOTO: PRIVAT

Religionen är ett problem. Eller ett skämt. Buddhister lär hundar att meditera, muslimer utför självmordsattentat och begår hedersmord. Och religion är farligt, det hjärntvättar folk.

Det är svårt att uttala sig om hur det faktiskt ser ut i de svenska medierna. Ingen tidigare forskning har gjorts. Men Mia Lövhøj, forskare i religionssociologi vid Oslo Universitet, vågar ändå gissa på att det är så det ser ut.

Mia Lövhøj,
religionssociolog

– Uppfattningen i det sekulariserade samhället är att religion går emot demokrati och mångfald. Journalisterna ser det som sin uppgift att skriva för vanligt folk och spegla vad de tycker, därför blir det så här stereotyp, förklarar Mia Lövhøj.

Media är avgörande när vi formar vår bild av religion. Mia Lövhøj håller just nu på med en undersökning där hon och en kollega har frågat människor mellan 16 och 24 år var de hittar och får information om religion.

– Vi har fått ganska förvånande resultat. Tidningar hade större inverkan än vi trodde från början.

TV var det medium som hade allra störst inverkan, sen kom vänner och skola. Efter det kom tidningarna, före både familj och internet.

– Vänner, familj och skola är ju självklara faktorer eftersom det är de man samtalar med. Därför kan man säga att tidningar var näst störst.

TV och tidningar är så kallade push-medier. Man kan inte välja vilken information man vill ta del av på samma sätt som man kan göra på exempelvis internet. Tidningar ver-

kar alltså fortfarande vara ett väldigt viktigt forum för religiös information.

Religion som motsats till demokrati och mångfald. Religion som motsats till den fria viljan, religion som går emot individualiseringen i samhället.

– När det rapporteras om Svenska kyrkan går media mycket på att det är en dominerande aktör som vill styra människor. Och det blir inte bättre av händelser som den i Knutby.

Det finns en uppfattning att religion hjärntvättar folk så att de inte kan tänka rationellt, att tankarna inte skulle bygga på en förnuftig egen grund utan på en diffus högre makt, menar Mia Lövhøj. En tanke som inte heller verkar vara speciellt rationell.

– Det har visat sig att det inte alls stämmer särskilt bra. Människor, också religiösa, är kritiska mot auktoriteter och tänker själva. Men, det här är uppfattningar som passar det sekulariserade samhället. Därför finns de kvar.

Hon menar att normen är ett tänk där religion inte är någonting som hör hemma i samhället. Det är en privatsak. Och det ska journalisterna spegla, de ska upprätthålla det svenska samhällets ideal där religion är någonting väldigt personligt. Det är någonting man inte pratar om och man vill absolut inte att religionen tar sig ut på andra platser.

Det finns en stor rädsla för att religion skulle påverka politiska beslut, för att det inte är rationellt.

– Religionen får aldrig synas som en politisk kraft i media. Det är synd, det borde uppmärksammas mer när religionen kan vara en positiv politisk kraft. Det finns mängder av sammanhang, som när man strävar efter mänskliga rättigheter eller social hjälp.

Vi trodde inte att vi skulle ha så rätt

Vi ville veta hur mediebilden av de största religionerna ser ut, i samband med vilka ämnen religion tas upp i svensk dagspress och vilken bild det ger av utövarna. Nu vet vi. Och det känns inte bra.

Visst hade vi våra förningar att bilderna skulle vara stereotypa. Muslimerna är farliga, buddhisterna och hinduerna flummiga, katolikerna elaka, protestanterna tontiga men snälla. Ja, och judarna visste vi inte riktigt – inte kunde det väl vara så att de framstår som snåla? Det hade ju bara varit för mycket.

VI TRODDE INTE att vi skulle ha så rätt. Att det skulle vara en snedvridning, det våtade vi oss. Men i så fruktansvärt hög grad. Det enda som stack ut var att hinduerna inte var så himla flummiga, de krigar också. Och judarna var inte snåla.

Men i alla andra avseenden faller journalisterna för den stereotypa bilden precis lika hårt som vi andra. Och vi läsare lyssnar uppenbarligen. I alla fall jag. För även om jag i flera veckor har suttit och gått igenom hundratals artiklar som tar upp religion, satt mig in i hur bildandet av stereotyper fungerar, diskuterat med forskare, nyhetschefer, religionsutövarna själva och med vänner så tror jag inte att min stereotypa uppfattning har förändrats särskilt mycket.

DET ÄR JÄTTEHEMSKT men sant, och jag vet inte vad jag ska göra åt det. Jag vet att mina fördomar är felaktiga, min hjärna har förstått, men känslan ligger kvar. Jag är lite rädd för muslimer, när jag träffar en budd-

hist så ser jag på personen med medlidsam ma ögon och börjar prata som att jag talade med ett gulligt barn. Jag satte till och med på mig en röd t-shirt när jag skulle intervjua hindun. Omedvetet förstås.

JAG OCH DE FLESTA människor litat på sin kultur. Trots att man vet att det finns saker som är felaktiga, som just stereotyper, så håller man fast vid dem om de är tillräckligt djupt rotade i det samhälle man befinner sig. Vi har till och med uppfattningar om nationaliteter och grupper som vi personligen inte har någon erfarenhet av. När det finns en stark konsensus kring åsikter, bland våra vänner, bekanta och media, accepterar vi den uppfattningen som det rätta sättet att betrakta saker på. Även om vi egentligen vet att det är fel.

NÅGON MÅSTE bryta cirkeln. Få in nya bilder och sätt att tänka. Och vem kan göra det bättre, med mer genomslagskraft och hastighet än journalisterna och media? Ingen. Just därför blir man så förfärad över att också de är människor. För människor har det inbyggt i sig att generalisera och ha fördomar.

Men antagligen kommer det ändå att förändras. Samhället blir alltmer multireligiöst och multietniskt. För 30 år sedan var det tyskarna som var terroriststämplade och för ännu längre sen var judarna snåla – det har de ju faktiskt slutat att vara nu.

JENNY NORDLANDER

Abstract

Missstro – om mediebilden av religion i svensk dagspress

Madelene Engstrand Andersson, Jenny Nordlander

Journalistprogrammet vid Göteborgs Universitet, JMG, termin 3, vt-09

Arbetet syftar till att undersöka i vilka sammanhang och i samband med vilka ämnen religion omtalas i dagspress.

I vilka sammanhang kommer religion fram i de största dagstidningarna i 14 av Sveriges län under en syntetisk vecka. Finns det en koppling mellan religion och sakfråga? Hur ser mediebilden av religionen ut?

Undersökningen anknyter till flera olika vetenskapliga teorier. Nyhetsvärdering enligt Johan Galtung och Mari Holmboe Ruge. Postkoloniala teorier i Stefan Jonsson bok "De andra" och "Globaliseringens kulturer" av Håkan Thörn, Maria Eriksson Baez och Catharina Eriksson. Walter Lippmans teorier om stereotyper i boken "Public Opinion" och Perry R. Hinton's bok "Stereotyper, kognition och kultur". Samt Maxwell McCombs och Donald Shaws teori om "The Agenda-Setting Function of Mass Media".

Vi har gjort en kvantitativ analys av fjorton svenska dagstidningar från olika län under en syntetisk vecka, (09-03-01, 09-02-07, 09-01-09, 08-12-04, 08-11-05, 08-10-07, 08-09-01). Totalt har vi kodat 397 artiklar där något av våra sökord nämnts. Sökorden var, förutom den specifika religionen, benämningen av de religiösa ledarna, utövarna, texterna och de heliga byggnaderna. Vi har även flera intervjuer. Vi har talat med en representant från varje religion, med Mia Lövhelm religionssociolog och forskare, och med tre nyhetschefer från Nya Wermlands Tidningen, Sydsvenskan och Nerikes Allehanda.

Det har visat sig att det finns flera stereotypa bilder om religion och religionsutövare i den svenska dagspressen. Religion framställs oftast negativt och nämns i negativa sammanhang. Krig och terrorism är det vanligast förekommande ämnet. I de flesta artiklar så förklaras händelsen som en konsekvens av religiös tro. De allra flesta artiklarna framställer då också religionen negativ. När skeendet inte kopplas samman med religion förmedlas i stället en positiv bild av religionen.

Protestantismen nämns flest gånger och är också den enda religionen där skeende och tro skiljs åt. De flesta artiklarna är positiva och handlar om vardaglig religionsutövning. Bilden av Svenska kyrkan är den mest nyanserade då den nämns i samband med flest antal ämnen.

Islam framställs väldigt negativt. 44 procent av det totala antalet artiklar där religion framställs negativt handlar om islam. En mycket stor del av artiklarna handlar om krig och terrorism, nästan 80 procent av alla artiklar i ämnet. Det är också lika vanligt att artikelns huvudaktör är terrorist, politiker eller vanlig medborgare. Islam är den religion där händelsen oftast förklaras som en konsekvens av tron.

Judendomen är den enda religionen som framförallt framställs neutralt, både när skeende kopplas samman med religion och när det inte gör det. De vanligast förekommande ämnena är antisemitism och förintelsen.

Katolicismen är den enda religionen där den vanligaste huvudaktören inte är en vanlig medborgare utan en andlig ledare. De har också den ojämnaste könsfördelningen bland sina aktörer. De är också den enda religion som framställs negativt även om artikeln behandlar ett ämne med positiv ton.

Hinduismen och buddhismen syns inte särskilt mycket i dagstidningarna. De flesta artiklarna om hinduismen handlar om krig och terrorism och rapporterar från Indien. Buddhismen är den religion som det rapporteras mest positivt om. Det är den enda religionen som framställs positivt även om artikeln handlar om ett negativt ämne. De flesta artiklarna handlar om andlighet och tro.

Abstract

Misstro – the image of religion in the Swedish daily press
Madelene Engstrand Andersson, Jenny Nordlander
Journalism Programme, University of Gothenburg, JMG, spring -09

This paper aims to examine in which contexts and in relation to what subjects religion is mentioned in the daily press.

In what contexts is religion mentioned in each of the biggest daily papers in 14 counties in Sweden during a synthetic week? Is there a correlation between religion and factual matter? What does the picture of religion look like in the media?

The investigation connects to several earlier scientific theories. News Values according to Johan Galtung and Mari Holmboe Ruge. Postcolonial theory in "De andra" by Stefan Jönsson and in "Globaliseringens kulturer" by Håkan Thörn, Maria Eriksson Bæz and Catharina Eriksson. The theories of Walter Lippman in "Public Opinion", about stereotypes and about the same subject in "Stereotypes, Cognition and Culture" by Perry R. Hinton. Also "The agenda-Setting Function of Mass Media" by Maxwell McCombs and Donald Shaw" has been used.

We have done a quantitative content analysis of fourteen Swedish daily papers from different counties during a synthetic week, (01-03-09, 07-02-09, 09-01-09, 04-12-08, 05-11-05, 07-10-08, 01-09-08). We have encoded a total of 397 articles. In each one of these a minimum of one of our different, predecided, keywords, has been mentioned. The keywords included, except from the actual name of the religion, the name of the different religious leaders, the user of each religion, the holy scripts and the holy buildings. We have also been talking to one representative from each religion, with Mia Lövhed social scientist and three different news directors from Nya Wermlands Tidningen, Sydsvenskan och Nerikes Allehanda.

It has been concluded that there are several stereotypic pictures of religion and the religious users in the Swedish daily press. The religion is often shown in a negative light and often in a negative context. War and terrorism is the most common subject in our research. In a majority of the articles the event in the article is explained as a consequence of religious beliefs. Almost all of those articles will give you a negative image of the religion. When the event in the article is not explained as a consequence of religious beliefs, the picture that is mediated is the opposite, positive.

The Protestantism is mentioned the highest number of times. It is also the only religion where the course of events is separated from the religion. The majorities of the articles are positive and is about the religious everyday life. The picture that emerges of the Swedish Protestant church is the most detailed in the study.

The showings in Islam is very negative. 44 percent of the total sum of articles encoded where religion is showed in a negative way is about Islam. Almost 80 percent revolves around war and terrorism. It is as common that the central character in the text is terrorist, politician as common citizen.

Judaism is the only religion that mostly is showed in a neutral way. This goes for both when the course of events is connected to religion and when it is not. The most common subject connected to Judaism is anti-Semitism and the holocaust.

Catholicism is the only religion where the main character is not a common citizen but a spiritual leader. It is also the religion where the representatives shown in the daily press has the most uneven sex distribution. It is the only religion that is shown negatively even though it is commonly shown together with positive news.

Hinduism and Buddhism is not mentioned very much in the Swedish daily press. When Hinduism is mentioned it is in context of war and terrorism. Very often in India.

Buddhism is the religion put in the most positive way. It is the only religion that is shown as positive even when it is mentioned in a negative context. But mostly, it is mentioned together with subjects as spirituality and faith.

Hur vi har gått till väga och varför

Vi bestämde oss ganska tidigt för att vi ville undersöka hur religion syns i media. Vi tyckte att det kändes som ett intressant och inte särskilt uppmärksammat ämne. Dessutom hade vi en känsla av att framställningen nog var ganska stereotyp. Att vi valde att analysera dagstidningar berodde på flera saker. Morgontidningen är för de allra flesta det primära nyhetsmediet. Många ser den som ett "seriöst" och pålitligt medie. Och eftersom vi ville undersöka i vilka sammanhang som religion nämdes, och inte specifikt handlade om religion, så var det lättast att göra det genom att söka i dagstidningars digitala arkiv.

Första veckan av kursen ägnades till stor del åt att formulera syfte och frågeställningar, träffa handledare, läsa in oss på olika teorier och ämnesområden, skriva PM1, PM2 och PM 3, läsa våra klasskamraters PM samt att bestämma oss för undersökningsmetod.

Sen var det dags för att spetsa till formuleringarna. Vi bestämde oss för att söka efter artiklar som handlade om protestantismen, katolicismen, islam, judendomen, hinduismen och buddhismen eftersom de är de stora världsreligionerna. Mindre fraktioner av religionerna, som rysk-ortodoxa kyrkan, sunnimuslimer eller hare krishna, bestämde vi oss för att utesluta just eftersom de var just delar av de stora religionerna.

Vi bestämde oss för att göra en kvantitativ innehållsanalys. Dels för att kunna analysera en någorlunda stor mängd artiklar och dels för att vi kände att metoden fungerade bäst för att komma åt det vi ville komma åt. Vi ville veta i samband med vilka ämnen som religion nämns. Ingen av oss ville egentligen göra en djupare analys, det vill säga en kvalitativ läsning av texterna, då vi finner att det lätt blir alldeles för subjektivt. Vi vill lita på våra resultat fullt ut och verkligen kunna luta oss mot dem. Vi tänkte att det skulle vara större chans att kunna göra så genom en kvantitativ metod. Och vi tror fortfarande att vi hade rätt.

Nackdelen med metoden är väl just den att man går miste om de lite mer djupgående och underliggande tendenserna. Samtidigt tycker vi att man lika gärna kan dra djupa och viktiga slutsatser från det kvantitativa materialet. Det materialet kan man som sagt också vila emot på ett annat sätt, då det inte är subjektiva bedömningar i kodningen i lika hög grad.

En annan parantes är den att även om det blir mindre subjektivt med en kvantitativ analys så går det aldrig att vara fullständigt objektivt.

Kodschemat var svårt att formulera och det krävdes en del tester för att det skulle bli rätt. Vi blev så förvirrade att vi var tvungna att gå till Britt Börjesson för att förstå vad vi hade skrivit. Dels var det svårt att formulera variabler som inte gick in i varandra, dels var det svårt att inse vilka som skulle få fram den information vi ville åt. Värst var "Förklaras skeende utifrån religion" men till slut kom vi på den (se bilaga 1).

Vi diskuterade länge vilka sökord vi skulle använda för att få fram de artiklar som var av intresse. Till slut kom vi fram till att det dels var religionen, men också utövaren, de andliga ledarna, den heliga skriften och den heliga byggnaden. Den här snygga raddan skrev vi in:

islam* OR muslim* OR moské* OR mulla* OR ayatolla* OR sunni* OR shia* OR koran* OR imam* OR krist* OR katoli* OR protestant* OR bibel* OR präst* OR pastor* OR biskop* OR påve* OR katedral* OR kyrk* OR buddh* OR lama* OR tempel OR terma* OR munk* OR jud* OR synagog* OR rabbin* OR torah* OR testamentet OR talmud OR ortodox OR hindu* OR vedaskrift*

Vi har haft många diskussioner och kodat om ett antal artiklar ett antal gånger för att det ska bli rätt.

Exempel: Vi kom överens om att "ställning inom religion" är okodbart när den aktuella personen är neutral i ett icke religiöst sammanhang. Handlar det om en neutral person i ett religiöst sammanhang kodas det som "Framgår ej".

Vi bestämde oss i vilket fall för att koda de som benämns som palestinier som muslimer och israeler som judar även om det inte är utskrivet. Vi gjorde det eftersom vi tror att den utspridda uppfattningen och alltså även förståelsen av "palestinier" och "israel" är att de är muslimer och judar, även om de naturligtvis inte nödvändigtvis är det. Samtidigt har vi ju inte sökt på Israel eller Palestina utan har alltså bara artiklar där en av religionerna faktiskt nämns. De kodas också som konflikt – inte krig. Det blir terrorism om det nämns i artikeln – annars är det enligt oss konflikt.

Aktörer kan också vara grupper. Alltså kan kön bli 0 - okodbart, men ställningen bli anhäng-

are om det exempelvis är en religiös grupp som är aktör.

Man kan vara motståndare eller anhängare till en religion (under "Aktör 1 – religiös inställning") utan att för den sakens skull tillhöra en religion. En person som uttalar sig antisemitiskt är motståndare till judendomen. Men en som kritiserar antisemitismen blir inte automatiskt troende jude utan okodbar.

En församlingsmedlem = vanlig medborgare, men naturligtvis också vanlig utövare av religionen.

Om en artikel behandlar flera olika ämnen så kodas det som nämns i samband med religionen. Om religionen inte nämns i samband med något ämne så är det artikelns "huvudämne" som kodas.

Kristdemokrater kan inte kodas som protestanter.

Israel Palestina konflikten har hela tiden varit en känslig fråga, där vi har diskuterat mycket. Överhuvudtaget har vi tyckt att allting känns känsligt eftersom det vi har undersökt handlat om just stereotyper och de vill vi självklart inte förstärka.

Den andra och tredje veckan gick åt till att leta upp och söka artiklar som skulle kodas, samt till att koda dem.

Förutom diskussionerna under kodningen gick den ganska smärtfritt. Vi har haft disciplin nog att under arbetets gång faktiskt sitta mellan 9-17 samt att ta ledigt på helgerna. (Nu i slutet har vi varit tvungna att jobba mer. Nu är kl 23 dagen innan inlämning och vi har precis börjat med arbetsrapporten till exempel.) Så kodningen blev gjord även om det självklart var lite segt.

Vecka 13, dvs den fjärde veckan, ägnade vi åt att analysera vårt material. Det har varit svårt. Framförallt för att det har funnits så mycket att titta på. Det har känts väldigt svårt att vara systematisk eftersom man hela tiden lär sig nya sätt att korsa variabler och läsa diagram och tabeller på. Men till slut fick vi till det och senare under arbetets gång skrev vi ner långa rader av tendenser (se bilaga 2). För att försöka att vara just systematiska.. Ibland fick vi också gå till Marina Ghersetti för att förstå SPSS.

Samma vecka ringde vi också runt och bokade intervjuer. Förutom att det var svårt att få tag i en hindu och en buddhist gick det väldigt smärtfritt att hitta folk som kunde ställa upp. Att vi hade många veckor kvar underlättade säkerligen.

Vi visste tidigt att vi ville ha en representant från varje religion som kunde kommentera våra resultat. Det var vad som kändes viktigast. Mest utav redovisningsplikt talade vi med nyhetschefer på tre av de tidningar som stack ut mest. Den som rapporterade minst respektive mest samt mest representativt om religion. Detta för att vi tyckte att det var mest intressant om de skulle ha en anledning till att det blev så, en policy eller liknande.

Resterande veckor har ägnats åt att varva intervjuer med att skriva, återigen analysera vårt undersöknings material, skriva mer, läsa litteratur och korrekturläsa. Det har flutit på väldigt bra.

Näst sista och sista veckan började vi skicka iväg våra texter till de vi hade intervjuat. Alla var nöjda och kände sig rättvist citerade. Alla utom den katolska präst som vi inte får nämna vid namn. Det är alltså därför det bara står "katolsk präst i Göteborg".

Efter att ha skickat vår text till honom svarade han vänligt att det var några saker han ville rätta till. Några dagar senare skickade han en ny version av texten. Det var inte längre vår text utan en ny uppsats med titeln "svenska medier och katolska kyrkan". Den ville han att vi skulle publicera och han godkände ingenting annat. Han gav oss inte tillåtelse till någonting annat. Efter detta följde en hätsk mailkonversation. Det slutade med att vi skrev att vi skulle publicera vår text, det hade vi rätt att göra. Han är korrekt citerad och den text han skickade oss hade samma innebörd som den vi skrivit. Då ringde han upp och lät så ynklig och rädd för att bli missförstådd att vi sa att han kunde få vara anonym. Det kändes okej tyckte han. Detta var dagen innan inlämning så det fanns ingen tid till att intervjua en ny person.

Vi borde nog ha skickat ut texterna lite tidigare för att undvika sådant.

På onsdagen innan inlämning började vi redigera. Kanske hade vi behövt lite mer tid till det. Å andra sidan kan man redigera och pillra hur länge som helst. Vi är faktiskt nöjda med vår tidsplanering.

Vad vi har undersökt

Vi hade som utgångspunkt att undersöka de största morgontidningarna i varje län. Tyvärr visade det sig inte vara möjligt eftersom flera av dem inte hade tillräckligt bra digitala arkiv att söka i. Fjorton tidningar fanns tillgängliga på Internet och hade sökmotorer som fungerade väl. Trots att vi tappade många tidningar har de fortfarande en jämn geografisk spridning. Tidningarna har också olika stort spridningsområde och består av allt ifrån den mindre landsortstidningen till rikstäckande Dagens Nyheter. Vi tror oss därför ha gjort en representativ undersökning.

De tidningar vi undersökt är:

1. Dagens Nyheter
2. Dalarnas tidningar
3. Eskilstuna Kuriren
4. Gefle Dagblad
5. Gotlands tidningar
6. Göteborgs Posten
7. Hallands Posten
8. Nerikes Allehanda
9. Norrköpings tidningar
10. Nya Wermlands Tidningen
11. Sundsvallstidning
12. Sydsvenskan
13. Västerbottenkuriren
14. Östersundsposten

Vi gjorde analysen över en syntetisk vecka. Eftersom vi inledde vår undersökning i mars 2009 bestämde vi oss för att ta den första söndagen samma månad, den första lördagen i februari 2009, den första fredagen i januari 2009, etc. (09-03-01, 09-02-07, 09-01-09, 08-12-04, 08-11-05, 08-10-07, 08-09-01).

Vi valde att skapa en syntetisk vecka eftersom vi ansåg att det skulle ge det mest korrekta resultatet. Vi ville undvika att enstaka nyhetshändelser skulle kunna påverka hur ofta en religion nämndes i dagstidningarna. Genom att sprida ut undersökningsperioden över sju månader så bör den risken ha minimerats.

Bilder

De bilder vi inte själva har tagit har hämtats från wikimedia där man alltså har rätt att ta bilder. Bilderna på nyhetscheferna har vi erhållit från dem själva. Via mail har de givit oss sitt tillstånd att använda dem. Likaså den på Mia Lövheim.

Fördelning av arbetsuppgifter

Väldigt jämt. Vi har tillsammans kommit fram till och utformat undersökningen. Sedan har vi tillsammans letat upp materialet samt kodat det. Vi har hela tiden jobbat vid samma tider med undantag för om någon har haft en tid att passa. Då har det varit okej att ge sig iväg. Den personen har sen tagit igen för förlorat arbete.

Alla intervjuer har utförts ihop. En har ställt frågor och en har antecknat, detta varannan gång. Den som har antecknat har sedan renskrivit intervjun och lagt i vår intervjumapp på datorn.

Litteraturen har inte båda läst utan den har vi delat jämnt mellan oss. Först på måfå, senare, när vi hade bestämt vem som skulle skriva vad, läste man det som hörde till det man skulle skriva.

Jenny har fotograferat.

Klippdockorna har vi gjort tillsammans.

Vi har redigerat våra egna texter, samt gjort diagram och faktarutor till dem, med några undantag. Madelene har redigerat första uppslaget med innehållsförteckning samt "Korta fakta". Jenny redigerade de olika religionsutövarna, "Kolla! En religiös!" och "Tidningarna står till svars".

Målgrupp

Vi tycker att vår undersökning är intressant och relevant för alla mediekonsumenter. Kanske särskilt de som läser dagstidningar. Och det krävs naturligtvis att läsaren har ett visst samhällsintresse för att tycka att våra resultat är intressanta.

Vi kan tänka oss att artiklar med utgångspunkt ur vårt material främst kan publiceras i fördjupande nyhetsmagasin, såsom Fokus eller Journalisten.

Referenslista

Böcker:

- Hinton, Perry R., (2003) Stereotyper, kognition och kultur, Studentlitteratur.
- Catharina Eriksson, Maria Eriksson Baaz, Håkan Thörn (red.) (1998) Globaliseringens kulturer: den postkoloniala paradoxen, rasismen och det mångkulturella samhället, Nya Doxa.
- Brune, Ylva (1998) Mörk magi i vita medier: Svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism, Carlsson.
- Jonsson, Stefan (1993) De Andra: amerikanska kulturkrig och europeisk rasism, Norstedts.
- Sumila-Seppänen, Johanna, Lundby, Knut & Salokangas, Ramy (red.) (2006) Implications of the Sacred in (Post) Modern Media, Nordicom.
- Esaiasson, Peter (2007) Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad, Norstedts Juridik.
- Sundback, Susan (2000) "Multikulturalism utan religion?", ur Folkkyrkor och religiös pluralism – den nordiska religiösa modellen, (red. Gustafsson, Göran & Pettersson, Thorleif), Verbum.
- Bachner, Henrik (2006) "Kristna antijudiska motiv i medier och debatt", ur Religion och medier, (red. Larsson, Göran, Lövheim, Mia & Linderman, Alf), Studentlitteratur.
- Levin, Anna (2006) "Nya nyheter och gamla stereotyper", ur Religion och medier, (red. Larsson, Göran, Lövheim, Mia & Linderman, Alf), Studentlitteratur.
- Novak, Anette (2006) "Religionsfaktorn i pressens hantering av Knutby", ur Religion och medier, (red. Larsson, Göran, Lövheim, Mia & Linderman, Alf), Studentlitteratur.
- Weibull, Lennart (2007) "Journalister och religion", ur Den svenska journalistkåren, (red. Asp, Kent), Göteborgs Universitet.

Artiklar:

- Asp, Kent (1999) "Mäktiga eller maktlösa", ur kompendiet Kompendium för "Medierna i samhället", (red. Börjesson, Britt & Bjerling, Johannes).
- Lippman, Walter (1922/1965) "Stereotypes", ur kompendiet Kompendium för "Medierna i samhället", (red. Börjesson, Britt & Bjerling, Johannes).
- McCombs, Maxwell & Shaw, Donald (1972) "The Agenda-Setting Function of Mass Media", ur kompendiet Kompendium för "Medierna i samhället", (red. Börjesson, Britt & Bjerling, Johannes).

Intervjuer:

- Leitzinger, Ylva, studentpräst vid Göteborgs Universitet, tel: 0702-194630
- Katolsk präst, vill vara anonym
- Jäderberg, Helene, vice ordförande Föreningen för Tibetansk Buddhism, tel: 031- 25 40 92
- Jonas, Daniel, kanslichef för Judiska Församlingen i Göteborg, tel: 031- 10 94 00
- El-Alfi, Mohammad, sekreterare Islamiska informationsföreningen, 070- 335 22 38
- Åhberg, Björn, aktiv vid Nimai-huset i Göteborg, tel: 031- 405 108
- Elisson, Maria, nyhetschef Nerikes Allehanda, tel: 019-15 50 00
- Zillén, Karin, nyhetschef Sydsvenskan, tel: 040- 28 24 00
- Öström, Olov, nyhetschef Nya Wermlands Tidningen, 054- 19 90 00
- Lövheim, Mia, religionssociolog vid Oslo Universitet, 0047- 228 504 26

BILAGA 1. Kodschema

V1 Tidning

1. Dagens Nyheter
2. Dalarnas tidningar
3. Eskilstuna Kuriren
4. Gefle Dagblad
5. Gotlands tidningar
6. Göteborgs Posten
7. Hallands Posten
8. Nerikes Allehanda
9. Norrköpings tidningar
10. Nya Wermlands Tidningen
11. Sundsvallstidning
12. Sydsvenskan
13. Västerbottenkuriren
14. Östersundsposten

V2 Artikelnummer

V3 Datum

1.	2009-03-01	Söndag
2.	2009-02-07	Lördag
3.	2009-01-09	Fredag
4.	2008-12-04	Torsdag
5.	2008-11-05	Onsdag
6.	2008-10-07	Tisdag
7.	2008-09-01	Måndag

V4 Religion

1. Protestantism
2. Katolicism
3. Islam
4. Hinduism
5. Buddhism
6. Judendom
9. Annan

V5 Religion 2

0. Okodbar
1. Protestantism
2. Katolicism
3. Islam

4. Hinduism
5. Buddhism
6. Judendom

9. Annan

V6 Typ av artikel

0. Okodbart
1. Ledare
2. Debattartikel
3. Nyhetsartikel
4. Reportage
5. Personporträtt
9. Annan typ av artikel

V7 Ämne

1. HBT
2. Abort
3. Våldtäkt
4. Rån
5. Mord
6. Misshandel
7. Hedersmord
8. Terrorism
9. Konflikt
10. Krig
11. Andlighet/frälsning
12. Välmående
13. Riter
14. Kändisar
15. Resor
16. Fredliga protester
17. Våldsamma protester
18. Ekonomi
19. Dialog/samarbete
20. Skola/undervisning
21. Nöje/Kultur
22. Kyrkoval/Kyrkopolitik
23. Politiskt val
24. Sjukvård
25. Antisemitism
26. Evenemang
27. Minnesartikel
28. Renovering/Rivning/Byggnaden

29.	Personporträtt	2.	Nej
30.	Historia		
31.	Stereotypifiering	V12 Geografi	
32.	Samers rättigheter	0.	Okodbart
33.	Missförhållanden/Motsättningar, oense	1.	Lokalt, Sverige
34.	Diplomati	2.	Inrikes, Sverige
35.	Tro	3.	Pakistan
		4.	Indonesien
		5.	Israel/Palestina
		6.	Vatikanstaten
36.	Media	7.	Belgien
37.	Förintelsen	8.	Frankrike
38.	Familj		
39.	Hembygd	9.	Argentina
40.	Inredning	10.	Tibet
41.	Stipendier	11.	Kina
42.	Feminism	12.	Storbritannien
43.	Moraliserande	13.	Jemen
44.	Mat	14.	Irak
45.	Miljökatastrof	15.	Iran
46.	Brutala gravsättningar	16.	USA
47.	Segregation	17.	Tyskland
		18.	Ryssland
V8 Ton i text		19.	Saudiarabien
1.	Positivt	20.	Somalia
2.	Negativt	21.	Burma
3.	Neutralt	22.	Thailand
		23.	Danmark
V9 Framställning av religion 1		24.	Indien
1.	Positivt	25.	Bosnien
2.	Negativt	26.	Libanon
3.	Neutralt	27.	Syrien
		28.	Afganistan
V10 Framställning av religion 2		29.	Haiti
0.	Okodbart	30.	Turkiet
1.	Positivt	31.	Kenya
2.	Negativt	32.	Spanien
3.	Neutralt	33.	Bangladesh
		34.	Sri Lanka
		35.	Serbien
		36.	Bulgarien
V11 Förklaras skeenden utifrån religion		V13 Aktör 1 – kön	
0.	Okodbart	0.	Okodbart
1.	Ja		

1. Kvinna
2. Man
3. Flicka (upp till 15)
4. Pojke (upp till 15)
9. Framgår ej

V14 Aktör 1 – religion

0. Okodbart
1. Protestantism
2. Katolicism
3. Islam
4. Hinduism
5. Buddhism
6. Judendom
9. Annan

V15 Aktör 1 – religiös inställning

0. Okodbart
1. Anhängare
2. Motståndare
3. Likgiltig
9. Annan

V16 Aktör 1 - ställning inom religionen

0. Okodbart
1. Vanlig utövare
2. Extrem utövare
3. Högt uppsatt/ledare
4. Den högsta ledaren
9. Framgår ej

V17 Aktör 1 – ställning

0. Okodbart
1. Politiker
2. Andlig ledare
3. Vanlig medborgare
4. Kändis
5. Offer
6. Expert
7. Terrorist
8. Myndighet
9. Journalist

10. Kulturperson

11. Chef

99. Annan

V18 Aktör 2 – kön

0. Okodbart
1. Kvinna
2. Man
3. Flicka (upp till 15)
4. Pojke (upp till 15)
9. Framgår ej

V19 Aktör 2 – religion

0. Okodbart
1. Protestantism
2. Katolicism
3. Islam
4. Hinduism
5. Buddhism
6. Judendom

9. Annan

V20 Aktör 2 – religiös inställning

0. Okodbart
1. Anhängare
2. Motståndare
3. Likgiltig
9. Annan

V21 Aktör 2 – ställning inom religion

0. Okodbart
1. Vanlig utövare
2. Extrem utövare
3. Högt uppsatt/ledare
4. Den högsta ledaren
9. Framgår ej

V22 Aktör 2 – ställning

0. Okodbart
1. Politiker
2. Andlig ledare
3. Vanlig medborgare

4. Kändis
5. Offer
6. Expert
7. Terrorist
8. Myndighetsperson
9. Journalist
10. Kulturperson
11. Chef
99. Annan

Bilaga 2. GENERELLA TENDENSER

Tendenser

Generellt

- De olika religionerna nämns totalt 794 gånger.

Religion, skeende, framställning

- 284 gånger är det en negativ framställning av religionen, 36 %. 268 gånger är den positiv, 34 %. 240 gånger är den neutral, 30 %.
- 480 gånger av 758 så förklaras ett skeende utifrån religionen, 63 %. 278 gånger förklaras det inte utifrån religion, 37 %.
- Av de 480 gånger då skeende kopplas samman med religion så framställs religionen negativt i 238 fall, 50 %. Positivt i 136 fall, 28 %. Neutralt i 106 fall, 22 %.
- Av de 276 gånger då skeende inte förklaras utifrån religion så framställer 122 stycken religionen positivt, 44 %. 116 neutralt, 42 %. 38 negativt, 14 %.
- Anledningen till att det är 276 artiklar och inte 278 är för att två fallit bort som okodbara.

Religion, aktör

- Det finns sammanlagt 786 aktörer i artiklarna.
- 668 av de 786 aktörerna kan kodas utifrån vilken ställning de har i världen. 234 av dem är vanliga medborgare, 35 %. 136 är andliga ledare, 20 %. 122 är politiker, 18 %. 40 är terrorister, 6 %. 40 är journalister, 6 %. 6 är kulturpersoner, 5 %.

26 är myndighetspersoner, 4 %. 18 är kändisar, 3 %. 16 är experter, 2 %.

- 356 stycken av de 668 aktörerna har någon sorts ställning inom religionen, 53 %.
- 132 är vanliga utövare, 37 %. 120 är högt uppsatta/ledare, 34 %. 86 är extrema utövare, 24 %. 18 är den högsta ledaren, 5 %.
- 364 av de 786 aktörerna är män, 46 %. 228 är okodbara, 29 %. 194 är kvinnor, 25 %.

Religion, ton i text, framställning

- 340 av 794 artiklar har en negativ ton, 43 %. 320 en positiv, 40 %. 134 en neutral, 17 %.
- 268 artiklar framställer religionen positivt. 212 av dem finns i en text som har positiv ton, 79 %. 36 har en negativ ton, 13 %. 20 har en neutral, 7 %.
- 284 artiklar framställer religion negativt. 216 av dem finns i en text med negativ ton, 76 %. 40 finns i de som har en positiv ton, 14 %. 28 har en neutral, 10 %.
- 240 artiklar framställer religion neutralt. 86 av dem finns i en text med negativ ton, 36 %. 86 av dem har en neutral ton, 36 %. 68 av dem har en positiv ton, 28 %.

Religion, geografi

- Totalt finns 35 länder representerade.
- 294 av artiklarna är lokala, Sverige, 37 %.
- 136 är inrikes, Sverige, 17 %.
- 56 är från Israel/Palestina, 7 %
- 56 är okodbara, 7 %
- 28 är från USA, 4 %.
- 22 är från Pakistan, 3 %.
- 20 är från Vatikanstaten, 2,5 %.
- 18 från Thailand, 2 %.
- 16 från Irak, 2 %.

Religion, ämne, framställning av religion

- Totalt tas 26 ämnen upp under 756 gånger.
- Vanligast är terrorism/krig, 144 gånger, 19 %.
- Riter, 78 gånger, 10 %.
- Evenemang, 64 gånger, 8 %.
- HBT, 42 gånger, 6 %.
- Dialog/samarbete, 40 gånger, 5 %.
- Nöje/kultur, 36 gånger, 5 %.
- Val, 36 gånger, 5 %.
- Byggnad, 36 gånger, 5 %.
- Missförhållanden, 36 gånger, 5 %.
- Antisemitism, 28 gånger, 4 %.

- Fredliga protester, 22 gånger, 3 %.
- Minnesartikel, 22 gånger, 3 %.
- Personporträtt, 22 gånger, 3 %.

- Av de 144 artiklar som behandlar terrorism/krig så framställer 114 av dem religionen negativt, 79 %. 24 neutralt, 17 %. Positivt 6 gånger, 4 %.
- Av de 76 som behandlar riter är 46 positiva, 61 %. 26 neutrala, 34 %. 4 negativa, 5 %.
- Av de 62 som behandlar evenemang är 54 positiva, 87 %. 8 neutrala, 13 %.
- Av de 40 som behandlar HBT är 30 negativa, 75 %. 6 neutrala, 15 %. 4 positiva, 10 %. (det är 42 artiklar om HBT totalt för att där är även "annan religion" med)
- Av de 38 artiklar som behandlar dialog/samarbete är 22 negativa, 58 %. 12 positiva, 32 %. 4 neutrala, 10 %.
- Av de 34 artiklar som behandlar nöje/kultur är 14 negativa, 42 %. 10 positiva, 29 %. 10 neutrala, 29 %. (2 saknas pga "annan religion")

- Av de 36 artiklar som behandlar val är 16 neutrala, 45 %. 12 negativa, 33 %. 8 positiva, 22 %.
- Av de 34 artiklar som behandlar byggnad är 18 neutrala, 53 %. 16 positiva, 47 %. (2 saknas pga "annan religion")
- Av de 34 som behandlar missförhållanden är 24 negativa, 70 %. 8 neutrala, 24 %. 2 positiva, 6 %. (2 saknas pga "annan religion")
- Av de 28 som behandlar antisemitism är 10 positiva, 36 %. 10 neutrala, 36 %. 8 positiva, 28 %.
- Av de 22 som behandlar fredliga protester är 14 positiva, 64 %. 6 negativa, 27 %. 2 neutrala, 9 %.
- Av de 20 minnesartiklarna är 10 positiva, 50 %. 10 neutrala, 50 %. (2 saknas pga "annan religion")
- Av de 22 personporträtten är 10 neutrala, 45 %. 8 är positiva, 36 %. 4 är negativa, 19 %.

Protestantism

- Protestantismen nämns 364 gånger av 792 möjliga, 46 %.

Religion, skeende, framställning

- Protestantismen: 180 är positiva, dvs. 49 %. 102 är neutrala, 28 %. 82 är negativa, 23 %.
- Totalt: Av de totalt 268 positiva artiklarna är 67 % om protestantismen. Av de 240 neutrala är 43 % om protestantismen. Av de 284 negativa är 29 % om protestantismen.

- Protestantismen: I 184 förklaras inte skeende utifrån religion, 51 %. I 166 fall gör det det, 46 %. Resten var okodbara.
- Totalt: Av de 278 artiklar som inte förklarar skeende utifrån religion så utgör protestantismen 66 %. Av de 480 där det förklaras utifrån religion är protestantismen 35 %.

- Protestantismen: I de fall som skeenden kopplas till religion så är 78 positiva,

47 %. 52 är negativa, 31 % och 36 neutrala, 21 %.

- Totalt: Av de 136 artiklar där religion förklarar skeende och är positiva utgör protestantismen 57 %. Av de 238 som är negativa är 22 % om protestantismen. 106 är neutrala och protestantismen utgör 34 %.

- Protestantismen: I de fall som skeenden inte kopplas till religion är 94 positiva, 51 %. 62 neutrala, 34 %. 28 är negativa, 15 %.

- Totalt: 122 artiklar är positiva när religion inte kopplas samman med skeendet, 77 % av dem är om protestantismen. 116 är neutrala, 53 % om protestantism. 38 är negativa, 74 % om protestantismen.

Religion, aktör

- Det finns totalt 360 aktörer av 786, 46 %.

- Protestantismen: Oftast är det vanliga personer som uttalar sig, 140 st, 45 %. Sedan andlig ledare, 80 st, 25 %. Politiker 52 st, 17 %. Journalist 14 st, 4 %. Kulturperson 10 st, 3 %. Myndighetsperson, 8 st, 2,5 %. Kändis, 8 st, 2,5 %. Expert, 2 st, 1 %.

- Totalt: Det är 234 vanliga medborgare, 60 % är protestanter. 136 andliga ledare, 59 % protestanter. 122 politiker, 43 % protestanter. 40 journalister, 35 % protestanter. 36 kulturpersoner, 28 % protestanter. 26 myndighetspersoner, 31 % protestanter. 18 kändisar, 46 % protestanter. 16 experter, 13 % protestanter.

- Protestantismen: I 162 av de 360 aktörfallen så kan man koda aktören utefter vilken ställning den har inom religionen, 45 %. Det är en högt uppsatt/ledare 82 gånger, 51 %. Det är en vanlig utövare i 70 fall, 43 %. Extrem utövare 10 gånger, 6 %.

- Totalt: 120 är det en högt uppsatt/ledare, protestantismen är då 68 %. 132 gånger en vanlig utövare, 53 % av dem är protestanter. 86 gånger är det en extrem utövare, 12 % är protestanter.

- Protestantismen: Det är flest män, 154 st av 360, 43 %. Kvinnor är 132, 37 %. Det är okodbart 74 gånger, 20 %.

- Totalt: Det är totalt 364 män som aktörer, protestanterna utgör 42 % av dem. 194 kvinnor är aktörer, 68 % av dem är protestanter. 228 gånger är det okodbart, i 32 % av fallen gäller det protestantismen.

Religion, ton i text, framställning

- Protestantismen: Även när det gäller text i stort så är det mest i positiva sammanhang som protestantismen nämns, 202 gånger av 364, 55 %. Negativa texter är 94 gånger, 26 %. Neutrala artiklar 68 stycken, 19 %.

- Totalt: Av de totalt 320 artiklarna som handlar om positiva saker så är 202 om protestantismen, det är 63 %. Av de 340 negativa är 94 om protestantismen, 28 %. Av de 134 neutrala är 68 om protestantismen, 51 %.

- Protestantismen: I 154 av de positiva texterna framställs också protestantismen positivt, 76 %. Neutralt, 38 st, 19 %. Negativt 10 gånger, 5 %.

- Totalt: I de totalt 212 artiklarna där både religionen framställs positivt och nämns i positiva sammanhang så står protestantismen för 73 %. I de 68 artiklarna där

det är en positiv text, men religionen framställs neutralt står protestantismen för 56 %. I de 40 artiklarna där tonen är positiv, men religionen framställs negativt har protestantismen 25 %.

- Protestantismen: I 56 av de negativa artiklarna är också protestantismen framställd negativt, 60 %. I 24 fall neutralt, 26 %. 14 gånger positivt, 14 %.
- Totalt: Av de 216 artiklar där både tonen och framställningen är negativ utgör protestantismen 26 %. I 86 texter är tonen negativ, men religionen neutral. Där har protestantismen 28 %. Av de 36 artiklar där tonen är negativ och framställningen positiv så har protestantismen 39 %.
- Protestantismen: I 40 av de neutrala artiklarna var också framställningen neutral, 59 %. 16 var negativa, 24 %. 12 positiva, 17 %.
- Totalt: Av de 86 artiklar där både ton och framställning är neutral så utgör protestantismen 47 %. Av de 28 då tonen är neutral men framställningen negativ är protestantismen 57 %. De 20 artiklar som är neutrala med positiv framställning har 60 % med protestantismen att göra.

Religion, geografi

- Protestantismen nämns i samband med 7 länder.
- Protestantismen: Majoriteten av artiklarna är lokala i Sverige, 240 st, 66 %. 88 stycken är inrikes Sverige, 24 %. Resten är utrikes, USA är störst av dem med 8 artiklar, sedan Danmark med 4 st.
- Totalt: Av de 294 artiklarna som är lokala handlar alltså 240 om protestantismen. Det är 82 %. Av de 136 som är inrikes är 88 om protestantismen. Det är 65 %.

Religion, ämne, framställning av religion

- Protestantismen nämns i samband med 21 olika ämnen.
- Protestantismen: 58 handlar om evenemang, 17 %. 50 positiva, 86 % och 8 negativa, 14 %.
- 44 handlar om riter, 13 %. 32 positiva, 73 %, och 10 neutrala, 23 %, och 2 negativa, 4 %.
- 38 om HBT, 11 %. 28 är negativa, 74 %. 6 är neutrala, 16 %. 4 är positiva, 11 %.
- 32 om byggnaden, 9 %. 18 är neutrala, 56 %. 14 är positiva, 44 %.
- 20 om missförhållanden, 6 %. 16 är negativa, 80 %. 2 är neutrala, 10 %. 2 är positiva, 10 %.
- 20 är minnesartiklar, 6 %. 10 är positiva, 50 %. 10 är neutrala, 50 %
- 14 handlar om våldsbrott, 4 %. 6 är positiva, 43 %. 4 är negativa, 28, 5 %. 4 är neutrala, 28,5 %.
- 14 om nöje/kultur, 4 %. 8 är neutrala, 57 %. 4 är negativa, 29 %. 2 är neutrala, 14 %.
- 14 är personporträtt, 4 %. 8 är neutrala, 57 %. 6 är positiva, 43 %.

- 12 stycken handlar om dialog/samarbete, 3 %. 12 är positiva, 100 %.
- Totalt: 64 handlar om evenemang, andel 91 %. 78 handlar om riter, andel 56 %. 42 handlar om HBT, andel 90 %. 36 handlar om byggnaden, andel 89 %. 36 handlar om missförhållanden, andel 56 %. 22 är minnesartiklar, andel 91 %. 16 handlar om våldsbrott, andel 88 %. 36 handlar om nöje/kultur, andel 39 %. 22 är personporträtt, andel 64 %. 40 är om dialog/samarbete, andel 30 %.

Katolicismen

- Katolicismen nämns 60 gånger av 792 möjliga, 8 %.

Religion, skeende, framställning

- Katolicismen: 38 av 60 artiklar framställer katolicismen negativt, 63 %. 12 positivt, 20 %. 10 neutralt, 17 %.
- Totalt: Av de totalt 284 negativa artiklarna utgör katolicismens 13 %. Av de 268 positiva, 4 %. Av de 240 neutrala, 4 %.
- Katolicismen: I 48 förklaras skeenden utifrån religion, 80 %. I 12 gör de inte det, 20 %.
- Totalt: Av de 480 artiklar som förklarar skeende utifrån religion så utgör katolicismens 10 %. Av de totalt 278 som inte förklarar skeende utifrån religion så utgör katolicismen 4 %.
- Katolicismen: Av de 48 artiklar då skeenden förklaras utifrån religion så framställer 36 av dem religionen negativt, 75 %. 8 framställer det positivt, 17 %. 4 neutralt, 8 %.
- Totalt: Av de 238 artiklar som förklarar skeende utifrån religion och framställer religionen negativt utgör katolicismens 15 %. Av de 136 som framställer religionen positivt är katolicismens 6 %. Av de 106 som framställer religionen neutralt är katolicismens 4 %.
- Katolicismen: I de 12 fall då skeende inte förklaras av religion framställer 6 av dem religionen neutralt, 50 %. 4 positivt, 33 %. 2 negativt, 17 %.
- Totalt: Av de 116 artiklar där skeende och religion kopplas samman och religionen framställs neutralt utgör katolicismen 5 %. Av de 122 då religionen framställs positivt, 3 %. Av de 38 då religionen framställs negativt, 5 %.

Religion, aktör

- Det finns sammanlagt 58 av 786 aktörer i artiklarna, 7 %.
- Katolicismen: De flesta som uttalar sig är andliga ledare, 36 stycken, 62 %. 6 vanliga medborgare, 10 %. 4 politiker, 7 %. 4 kändisar, 7 %. 4 kulturpersoner, 7 %. 2 myndighetspersoner, 3,5 %. 2 journalister, 3,5 %.
- Totalt: av 136 andliga ledare utgör katolikerna 26 %. 234 vanliga medborgare, 3 % katoliker. 122 politiker, 3 % katoliker. 18 kändisar, 22 % katoliker. 36 kultur-

personer, 11 % katoliker. 26 myndighetspersoner, 8 % katoliker. 40 journalister, 5 % katoliker.

- Katolicismen: Av de 58 aktörerna kan 46 kodalas utifrån sin ställning inom religionen, 79 %. 20 av dem är en högt uppsatt/ledare, 43 %. 16 är den högsta ledaren (påven, alltså), 35 %. 8 är vanliga utövare, 18 %. 2 är extrema utövare, 4 %.

- Totalt: Av de 120 högt uppsatta/ledarna så är 17 % katoliker. Av 18 den högsta ledaren är 89 % påven. Av 132 vanliga utövare är 6 % katoliker. Av 86 extrema utövare är 2 % katoliker.

- Katolicismen: 50 av 58 aktörer är män, 86 %. 4 är kvinnor, 7 %. 4 är okodbara, 7 %.

- Totalt: Av 364 män är 14 % katoliker. Av 194 kvinnor är 2 % katoliker. Av 228 okodbara är 2 % katoliker.

Religion, ton i text, framställning

- Katolicismen: Nämns faktiskt i flest positiva sammanhang, 32 gånger av 60, 53 %. I 16 negativa, 27 %. 12 neutrala, 20 %.

- Totalt: Av 320 positiva är 10 % om katolicismen. Av 340 negativa är 5 % om katolicismen. Av 134 neutrala är 9 % om katolicismen.

- Katolicismen: I 20 av de positiva texterna framställs katolicismen negativt, 62, 5 %. I 8 stycken positivt, 25 %. 4 stycken neutralt, 12,5 %.

- Totalt: Av de 40 artiklar där tonen i texten är positiv, men religionen framställs negativt utgör katolicismen 50 %. Av de 212 artiklar där både tonen och framställningen är positiv utgör katolicismen 4 %. Av de 68 där tonen är positiv, men framställningen neutral utgör katolicismen 6 %.

- Katolicismen: I 14 av de negativa artiklarna är också religionen framställd negativt, 87, 5 %. I 2 framställs katolicismen positivt, 12,5 %. 0 neutralt.

- Totalt: Av de 216 där både tonen och framställningen är negativ utgör katolicismen 6 %. Av de 36 där tonen är negativ men framställning positiv utgör katolicismen 6 %.

- Katolicismen: I 6 av de neutrala artiklarna framställs också katolicismen neutralt, 50 %. I 4 negativt, 33 %. I 2 positivt, 17 %.

- Totalt: I 86 av de neutrala artiklarna framställs också religionen neutralt, 7 % är om katolicismen. I 28 är framställningen negativ, 14 % om katolicismen. I 20 är den positiv, 10 % om katolicismen.

Religion, geografi

- Katolicismen nämns i samband med 8 länder.

- Katolicismen: Majoriteten av artiklarna är om Vatikanstaten, 20 stycken, alltså 33 %. 10 stycken är från Argentina, 17 %. 8 är okodbara, 13 %. 4 från USA, 7 %. 2 stycken är lokala och 2 stycken är inrikes, 3 % var.

- Totalt: Alla från Vatikanstaten är naturligtvis om katolicismen. Samma sak med Argentina. 14 % av artiklarna om USA. När det gäller lokala artiklar utgör de bara 0,7 % och inrikes 1 %.

Religion, ämne, framställning av religion

- Katolicismen nämns i 58 artiklar i samband med 13 ämnen.
- Katolicismen: 18 artiklar handlar om dialog/samarbete, 31 %. Alla av dem framställer katolicismen negativt, 100 %.
- 8 handlar om antisemitism, 14 %. Alla framställer negativt, 100 %.
- 6 stycken är personporträtt, 10 %. 2 positiva, 2 negativa, 2 neutrala, alltså 33 % var.
- 4 stycken om nöje/kultur, 7 %. 2 är positiva och 2 är negativa, alltså 50 % var.
- 4 stycken är om resor, 7 %. 2 är positiva, 2 neutrala, alltså 50 % var.
- 4 om historia, 7 %. 2 är negativa och 2 är neutrala, alltså 50 % var.
- Totalt: 38 handlar om dialog/samarbete, andel 47 %. 28 om antisemitism, andel 29 %. 22 personporträtt, andel 27 %. 34 om nöje/kultur, andel 12 %. 8 om resor, andel 50 %. 18 om historia, andel 22 %.

Islam

- Islam nämns 218 gånger av 792 möjliga, 27 %.

Religion, skeende, framställning

- Islam: 124 framställs islam negativt, 57 %. 70 är neutrala, 32 %. 24 är positiva, 11 %.
- Totalt: Av 284 negativa artiklar är 44 % om islam. Av 240 neutrala är 29 % om islam. Av 268 positiva är 9 % om islam.
- Islam: I 180 av 214 så kopplas skeendet samman med islam, 84 %. 34 gånger gör det inte det, 16 %.
- Totalt: Av 480 artiklar som sammankopplar skeende och religion så utgör artiklarna om islam 37, 5 %. Av 278 som inte gör det är islam 12 %.
- Islam: I de fall som skeende kopplas samman med religion så framställs islam negativt 120 gånger, 67 %. 40 gånger neutralt, 22 %. 20 gånger positivt, 11 %.
- Totalt: 238 av artiklarna där skeende kopplas samman med religion framställer religionen negativt, de om islam utgör 50 % av dem. 106 är neutrala, islams andel är 38 %. 136 är positiva, islams andel är 15 %.
- Islam: I de fall då skeende inte kopplas samman med religion så är 26 neutrala, 81 %. 4 positiva, 12,5 %. 2 negativa, 6,5 %.
- Totalt: 116 av artiklarna där skeende inte kopplas samman med religion framställer religionen neutralt, islam utgör 22 % av dem. 122 framställer religionen positivt, islams andel är 3 %. 38 framställer religionen negativt, islams andel är 5 %.

Religion, aktör

- Det finns 220 av 786 aktörer i artiklarna om islam, 28 %.
- Islam: 176 stycken kan koderas utifrån ställning i världen. Det är lika ofta som en politiker, en vanlig medborgare och en terrorist kommer till tals, 40 gånger var, 23 % var. 20 stycken journalister, 11 %. 10 stycken myndighetspersoner och lika många kulturpersoner, 6 % var. 8 andliga ledare, 4 %. 6 experter, 3 %. 2 kändisar, 1 %.
- Totalt: Av de totalt 122 politikerna är 33 % muslimer. Av 234 vanliga medborgare är 17 % muslimer. Av totalt 40 terrorister är 100 % muslimer. Av totalt 40 journalister är 50 % muslimer. Av 26 myndighetspersoner är 38 % muslimer. Av 36 kulturpersoner är 28 % muslimer. Av 136 andliga ledare är 6 % muslimer. Av 16 experter är 37,5 % muslimer. Av 18 kändisar är 11 % muslimer.
- Islam: Av 220 så kan 96 stycken koderas utifrån sin religiösa ställning, 44 %. 58 gånger är det en extrem utövare, 60 %. 28 gånger en vanlig utövare, 30 %. 10 gånger en högt uppsatt/ledare, 10 %.
- Totalt: Av de 86 extrema utövarna är 67 % muslimer. Av 132 vanliga utövare är 21 % muslimer. Av 120 högt uppsatta/ledare är 8 % muslimer.
- Islam: 96 gånger kan man inte fastställa kön på aktören, 44 %. 92 gånger är det en man, 42 %. 32 gånger en kvinna, 14 %.
- Totalt: Av de 228 okodbara är 44 % muslimer. Av 364 män är 25 % muslimer. Av 194 kvinnor är 16 % muslimer.

Religion, ton i text, framställning

- Islam: Islam nämns framförallt i negativa sammanhang. 152 av 220, 69 %. 38 stycken har en positiv ton, 17 %. 30 är neutrala, 14 %.
- Totalt: Av de 340 texter med en negativ ton är 45 % om islam. Av de 320 positiva är 12 % om islam. Av de 134 neutrala är 22 % om islam.
- Islam: I 112 av de texter där tonen är negativ framställs också islam negativt, 74 %. 36 framställer islam neutralt, 24 %. 2 stycken positivt, 2 %.
- Totalt: 216 artiklar har både en negativ ton och en negativ framställning, islam utgör 52 % av dem. 86 har en negativ ton och neutral framställning, islam utgör 42 % av dem. 36 artiklar har en negativ ton men positiv framställning, islam utgör 6 % av dem.
- Islam: 20 av artiklarna med en positiv ton framställer också islam positivt, 53 %. 10 av dem framställer islam neutralt, 26 %. 8 framställer islam negativt, 21 %.
- Totalt: Av de 212 artiklar där både tonen och framställningen är positiv utgör islam 9 %. 68 artiklar har en positiv ton och neutral framställning, islams andel är 15 %. 40 artiklar har en positiv ton men negativ framställning, islams andel är 20 %.
- Islam: 24 av artiklarna som har en neutral ton har också en neutral framställning av islam, 80 %. 4 har en negativ framställning, 13 %. 2 har en positiv, 7 %.
- Totalt: 86 artiklar har en neutral ton och framställning, islam utgör 28 %. 28 har en neutral ton och negativ framställning, islams andel är 14 %. 20 har en neutral ton och positiv framställning, islams andel är 10 %.

Religion, geografi

- Islam nämns i samband med 21 länder.
- Islam: Majoriteten av artiklarna är från Israel/Palestina, 30 stycken, 14 %. 28 är från inrikes Sverige, 13 %. 22 från Pakistan, 10 %. 20 lokalt, 9 %. 16 från Irak, 7 %. 16 från Thailand, 7 %. 12 från USA, 5 %. Sen är det från Saudiarabien, Somalia, Bosnien, Indonesien, Iran, Kenya, Afghanistan, Kina, Jemen, Ryssland, Libanon, Syrien, Turkiet, Bangladesh och Serbien.
- Totalt: Av de 56 artiklar från Israel/Palestina är 54 % om islam. 136 inrikes, islams andel 21 %. 22 från Pakistan, 100 %. 294 lokalt, andel 7 %. 16 från Irak, andel 100 %. 18 från Thailand, andel 89 %. 28 från USA, andel 43 %.

Religion, ämne, framställning av religion

- Islam nämns i samband med 17 ämnen, 216 gånger.
- Islam: 112 handlar om terrorism/krig, 52 %. 92 framställer islam negativt, 82 %. 18 neutralt, 16 %. 2 positivt, 2 %.
- 30 stycken riter, 14 %. 16 gånger framställs islam neutralt, 53 %. 12 gånger positivt, 40 %. 2 gånger negativt, 7 %.
- 12 om missförhållanden, 4 %. 6 gånger framställs islam negativt, 50 %. 6 gånger neutralt, 50 %.
- 10 om val, 5 %. 8 framställs islam neutralt, 80 %. 2 gånger positivt, 20 %.
- 8 om fredliga protester, 4 %. 6 gånger framställs islam negativt, 75 %. 2 gånger positivt, 25 %.
- 8 om ekonomi, 4 %. 8 gånger neutralt, 100 %.
- 8 om dialog/samarbete, 4 %. 4 gånger negativt, 50 %. 4 gånger neutralt, 50 %.
- 6 om nöje/kultur, 3 %. 6 negativt, 100 %.
- Totalt: 144 handlar om terrorism/krig, islams andel är 78 %. 76 om riter, andel 39 %. 34 om missförhållanden, andel 35 %. 36 om val, andel 28 %. 22 om fredliga protester, andel 36 %. 10 om ekonomi, andel 80 %. 38 om dialog/samarbete, andel 21 %. 34 om nöje/kultur, andel 18 %.

Hinduismen

- Hinduismen nämns 24 gånger av 792 möjliga, 3 %.

Religion, skeende, framställning

- Hinduismen: 14 stycken framställer hinduismen negativt, 58 %. 6 stycken neutralt, 25 %. 4 stycken positivt, 18 %.
- Totalt: Av 284 negativa artiklar är 5 % om hinduismen. 240 neutrala, andel 2,5 %. 268 positiva, andel 1 %.

- Hinduismen: I 18 fall av 22 förklaras skeendet utifrån religion, 82 %. I 4 fall gör det inte det, 18 %.
- Totalt: Av 480 fall då skeende förklaras utifrån religion utgör hinduismen 4 %. Av de 278 fall som inte gör det är andelen 1 %.
- Hinduismen: I de 18 fall som skeende förklaras utifrån religion så framställs religionen negativt i 10 av dem, 56 %. 4 är neutrala, 22 %. 4 negativa, 22 %.
- Totalt: Av de 238 artiklar där skeende förklaras utifrån religion samtidigt som religionen framställs negativt utgör hinduismen 4 % av dem. Av de 106 neutrala är det 4 %. Av de 136 som framställer positivt är det 3 %.
- Hinduismen: I de 4 fall som skeende och religion inte kopplas samman framställer 2 stycken hinduismen negativt, 50 %. Och 2 stycken är neutrala, 50 %.
- Totalt: Av de 116 som inte förklarar skeendet utifrån religion och framställer religionen neutralt utgör hinduismen 2 %. Av de 38 som är negativa har hinduismen 5 %.

Religion, aktör

- Det finns 24 aktörer av 786 i artiklarna om hinduismen, 3 %.
- Hinduismen: 22 aktörer. Oftast är det vanliga medborgare som är med, 12 stycken, 54 %. 4 är politiker, 18 %. Andlig ledare, kändis, expert har alla 2 var, 9 % var.
- Totalt: Av 234 vanliga medborgare är 5 % hinduer. Av 122 politiker är 3 % hinduer. Av 136 andliga ledare är 1 % hinduer. Av 18 kändisar är 6 % hinduer. Av 16 experter är 12,5 % hinduer.
- Hinduismen: 10 av 24 kan kodas utifrån sin ställning inom religionen, 42 %. 6 är då vanliga utövare, 60 %. 2 är extrema utövare och 2 är den högsta ledaren, 20 % var.
- Totalt: Av 132 vanliga utövare är 4 % hinduer. Av 86 extrema utövare är 2 % hinduer. Av 18 högsta ledare är 11 % hinduer.
- Hinduismen: 10 av aktörerna är män och lika många är okodbara, 42 % var. 4 är kvinnor, 16 %.
- Totalt: Av 364 män är 3 % hinduer. Av 228 okodbara är 4 % hinduer. Av 194 kvinnor är 2 % hinduer.

Religion, ton i text, framställning

- Hinduismen: Förekommer mest i negativa sammanhang, 16 stycken, 66 %. 4 positiva och 4 neutrala, 32 % var.
- Totalt: Av totalt 340 negativa artiklar är 5 % om hinduismen. Av 320 positiva 1 %. Av 134 neutrala 3 %.
- Hinduismen: Av de texter med en negativ ton framställer de flesta också religionen negativt, 8 stycken, dvs. 50 %. 6 är neutrala, 37,5 %. 2 stycken framställer hinduismen positivt, 12,5 %.
- Totalt: 216 texter har både en negativ ton och en negativ framställning, hindu-

ismen är 4 %. 86 är neutrala, andel 7 %. 36 positiva, andel 6 %.

- Hinduismen: Av de 4 texter som har en neutral ton framställer 4 av dem hinduismen negativt, 100 %.
- Totalt: 28 texter är neutrala men framställer religionen negativt, hinduismen utgör 14 %.
- Hinduismen: 2 av de texter som har en positiv ton har också en positiv framställning, 50 %. 2 har en negativ, 50 %.
- Totalt: 212 texter har en positiv ton och en positiv framställning, hinduismen är då 0,9 %. 40 har en negativ framställning, andelen är 5 %.

Religion, geografi

- Hinduismen nämns med 5 länder.
- Hinduismen: Majoriteten av artiklarna är från Indien, 12 stycken, 50 %. 4 från Sri Lanka, 17 %. 2 är lokala, 2 inrikes, 2 från Tibet, 2 från USA, 8 % var.
- Totalt: Alla artiklar från Indien och Sri Lanka är om hinduism, 100 %. Av de 294 lokala är 0,7 % om hinduismen. Av 136 inrikes är 1 % om hinduismen.

Religion, ämne, framställning av religion

- Hinduismen nämns i 22 artiklar i samband med 6 olika ämnen.
- Hinduismen: De flesta handlar om terrorism/krig, 12 stycken, 55 %. 8 framställer hinduismen negativt, 67 %. 4 stycken neutralt, 33 %.
- HBT har 2, 9 %. 2 är negativa, 100 %.
- Nöje/kultur har 2, 9 %. 2 är negativa, 100 %.
- Fredliga protester har 2, 9 %. 2 är positiva, 100 %.
- Evenemang har 2, 9 %. 2 är positiva, 100 %.
- Stereotypifiering har 2, 9 %. 2 är negativa, 100 %.
- Totalt: 144 är om terrorism/krig, andel 8 %. 40 om HBT, andel 5 %. 34 om nöje/kultur, andel 6 %. 22 om fredliga protester, andel 9 %. 62 om evenemang, andel 3 %. 6 om stereotypifiering, andel 33 %.

Buddhismen

- Buddhismen nämns sammanlagt 20 gånger av 792 möjliga, 2,5 %.

Religion, skeende, framställning

- Buddhismen: 12 av artiklarna framställer buddhismen positivt, 60 %. 4 negativt, 20 %. 4 neutralt, 20 %.
- Totalt: Av 268 positiva artiklar utgör buddhismen 4 %. Av 284 negativa artiklar utgör buddhismen 1 %. Av 240 neutrala artiklar utgör buddhismen 2 %.
- Buddhismen: I 12 av 16 artiklar förklaras skeende utifrån religion, 75 %. I 4 gör de inte det, 25 %.

- Totalt: Av 480 artiklar där skeende förklaras av religion utgör buddhismen 2,5 %. Av 278 artiklar där det inte gör det är 1 % om buddhismen.
- Buddhismen: Av de 12 artiklar där skeende förklaras av religion är 8 positiva, 67 %. 4 är negativa, 33 %. 0 neutrala.
- Totalt: Av de 136 artiklar där skeende förklaras av religion och har en positiv framställning utgör de om buddhismen 6 %. Av de 238 som har en negativ framställning 2 %.
- Buddhismen: Av de fyra artiklar där skeendet inte förklaras av religion är 2 negativa och 2 neutrala, alltså 50 % var.
- Totalt: Av de 38 artiklar där skeende inte förklaras av religion och har en negativ framställning utgör buddhismens 5 %. Av de 116 artiklar där framställningen är neutral utgör buddhismens 2 %.

Religion, aktör

- 20 aktörer av 786 syns då buddhismen nämns, 2 %.
- Buddhismen: Av de 18 aktörer som kan kodalas utifrån ställning i världen är 10 vanliga medborgare, 56 %. 6 stycken politiker, 33 %. 2 stycken andliga ledare, 11 %.
- Totalt: Av 234 vanliga medborgare utgör buddhisterna 4 %. Av de 122 politikererna är 5 % buddhister. Av 136 andliga ledare är 1 % buddhister.
- Buddhismen: Av 20 aktörer kan 8 kodalas utifrån sin ställning inom religionen, 40 %. 4 är vanliga utövare och 4 stycken är extrema utövare, 50 % var.
- Totalt: Av 132 vanliga utövare är 3 % buddhister. Av 86 extrema utövare är 5 % buddhister.
- Buddhismen: 8 är kvinnor, 40 %. 8 är män, 40 %. 4 är okodbara, 20 %.
- Totalt: Av 194 kvinnor är 4 % buddhister. Av 364 män är 2 % buddhister. Av 228 okodbara är 2 % buddhister.

Religion, ton i text, framställning

- Buddhismen: 12 artiklar har en positiv ton, 60 %. 8 negativ, 40 %.
- Totalt: Av 320 med positiv ton är 4 % om buddhismen. Av 340 med negativ är det 2 %.
- Buddhismen: I 8 av de positiva texterna framställs också buddhismen positivt, 67 %. 4 är neutrala, 33 %.
- Totalt: Av 212 texter som är positiva i både ton och framställning utgör de om buddhismen 4 %. Av de 68 där religionen framställs neutralt är andelen 6 %.
- Buddhismen: I 4 av de negativa artiklarna framställs buddhismen positivt, 50 %. I 4 stycken framställs också religionen negativt, 50 %.
- Totalt: Av de 36 artiklarna där tonen är negativ men framställningen positivt utgör de om buddhismen 11 %. Av de 216 artiklarna där båda är negativa utgör de om buddhismen 2 %.

Religion, geografi

- Buddhismen nämns i samband med 4 länder.
- Buddhismen: 4 stycken är lokala, 20 %. 4 från Kina, 20 %. 4 från Burma, 20 %. 2 från Thailand, 10 %. 6 stycken är okodbara, 30 %.
- Totalt: Av 294 lokala artiklar är 1 % om buddhismen. Av 6 från Kina är 67 % om buddhismen. Alla 4 från Burma, 100 %. Av 18 artiklar från Thailand är 11 % om buddhismen.

Religion, ämne, framställning av religion

- Buddhismen nämns i 18 artiklar i samband med 4 ämnen.
- Buddhismen: 6 stycken handlar om andlighet/tro, 33 %. Alla framställer buddhismen positivt, 100 %.
- 6 stycken handlar om fredliga protester, 33 %. 4 av dem framställs positivt, 67 %. 2 neutralt, 33 %.
- 4 handlar om våldsamma protester, 22 %. Alla framställs negativt, 100 %.
- 2 stycken handlar om välmående, 11 %. Båda är positiva, 100 %.
- Totalt: 18 handlar om andlighet/tro, andel 33 %. 22 handlar om fredliga protester, 27 %. 6 handlar om våldsamma protester, andel 67 %. 10 handlar om välmående, andel 20 %.

Judendomen

- Judendomen nämns i 80 artiklar av 792, 10 %.

Religion, skeende, framställning

- Judendomen: 40 av artiklarna framställer judendomen neutralt, 50 %. 22 positivt, 27,5 %. 18 stycken negativt, 22,5 %.
- Totalt: Av 240 neutrala framställningar handlar 17 % om judendomen. Av 268 positiva, 8 %. Av 284 negativa, 6 %.
- Judendomen: I 42 fall av 70 så förklaras skeende utifrån religion, 60 %. I 28 gör de inte det, 40 %.
- Totalt: Av 480 artiklar där skeende förklaras utifrån religion utgör de om judendomen 9 %. Av de 278 då det inte gör det är andelen 10 %.
- Judendomen: Av de 42 gånger då skeende och religion kopplas samman så framställs judendomen neutralt 18 gånger, 43 %. Negativt 14 gånger, 33 %. Positivt 10 gånger, 24 %.
- Totalt: Av de 106 gånger då skeende och religion kopplas samman och religionen framställs neutralt utgör de om judendomen 17 %. Av de 238 gångerna då fram-

ställningen är negativ är andelen 6 %. Av de 136 då det är positivt är andelen 7 %.

- Judendomen: Av de 28 gånger då skeende och religion inte kopplas samman framställs judendomen neutralt i 14 av fallen, 50 %. Positivt i 12, 43 %. Negativt i 2, 7 %.
- Totalt: Av de 116 gånger då skeende och religion inte kopplas samman och religion framställs neutralt utgör de om judendomen 12 %. Av de 122 gånger då den framställs positivt är andelen 10 %. Av de 38 då religionen framställs negativt är andelen 5 %.

Religion, aktör

- Judendomen har 78 aktörer av 786 totalt, 10 %.
- Judendomen: 22 av de 60 aktörer som kan kodas utifrån sin ställning i världen är vanliga medborgare, 38 %. 14 är politiker, 23 %. 12 är kulturpersoner, 20 %. 6 stycken myndighetspersoner, 10 %. 2 är kändisar, 2 är experter, 2 är journalister, och utgör 3 % var.
- Totalt: Av 234 vanliga medborgare är 9 % judar. Av 122 politiker är 11 % judar. Av 36 kulturpersoner är 33 % judar. Av 26 myndighetspersoner är 23 % judar. Av 18 kändisar är 11 % judar. Av 16 experter är 12,5 % judar. Av 40 journalister är 5 % judar.
-
- Judendomen: 22 av aktörerna kan man koda utifrån deras ställning inom religionen, 28 %. 12 av dem är vanliga utövare, 55 %. 10 är extrema utövare, 45 %.
- Totalt: Av 132 av de vanliga utövarna är 9 % judar. Av de 86 extrema utövarna är 12 % judar.
- Judendomen: 38 av aktörerna är män, 49 %. 32 stycken är okodbara, 41 %. 8 är kvinnor, 10 %.
- Totalt: Av 364 män är 10 % judar. Av 228 okodbara är 14 % judar. Av 194 kvinnor är 4 % judar.

Religion, ton i text, framställning

- Judendomen: 48 av de 80 har en negativ ton, 60 %. 20 en positiv, 25 %. 12 en neutral, 15 %.
- Totalt: Av 340 av de artiklar som har en negativ ton så handlar 6 % om judendomen. Av de 320 som har en positiv handlar 6 % om judendomen. Av de 134 neutrala handlar 9 % om judendomen.
- Judendomen: Av de 48 som har en negativ ton så framställs judendomen också negativt i 18 av dem, 37,5 %. Den framställs neutralt 18 gånger, 37,5 %. Och positivt 12 gånger, 25 %.
- Totalt: Av de 216 artiklar som har en negativ ton och en negativ framställning av religionen utgör judendomen 8 %. Av de 86 som framställer religionen neutralt 21 %. Av de 36 som framställer religionen positivt 33 %.

- Judendomen: Av de 20 artiklar som har en positiv ton framställs också judendomen positivt 10 gånger, 50 %. 10 framställs den neutralt, 50 %.
- Totalt: Av de 212 som både har en positiv ton och framställning utgör de om judendomen 5 %. Av de 68 som har en positiv ton men neutral framställning 15 %.

- Judendomen: Av de 12 som har en neutral ton framställs judendomen neutralt i 12 av dem, 100 %.
- Totalt: Av de 86 stycken där både ton och framställning är neutral utgör judendomen 14 %.

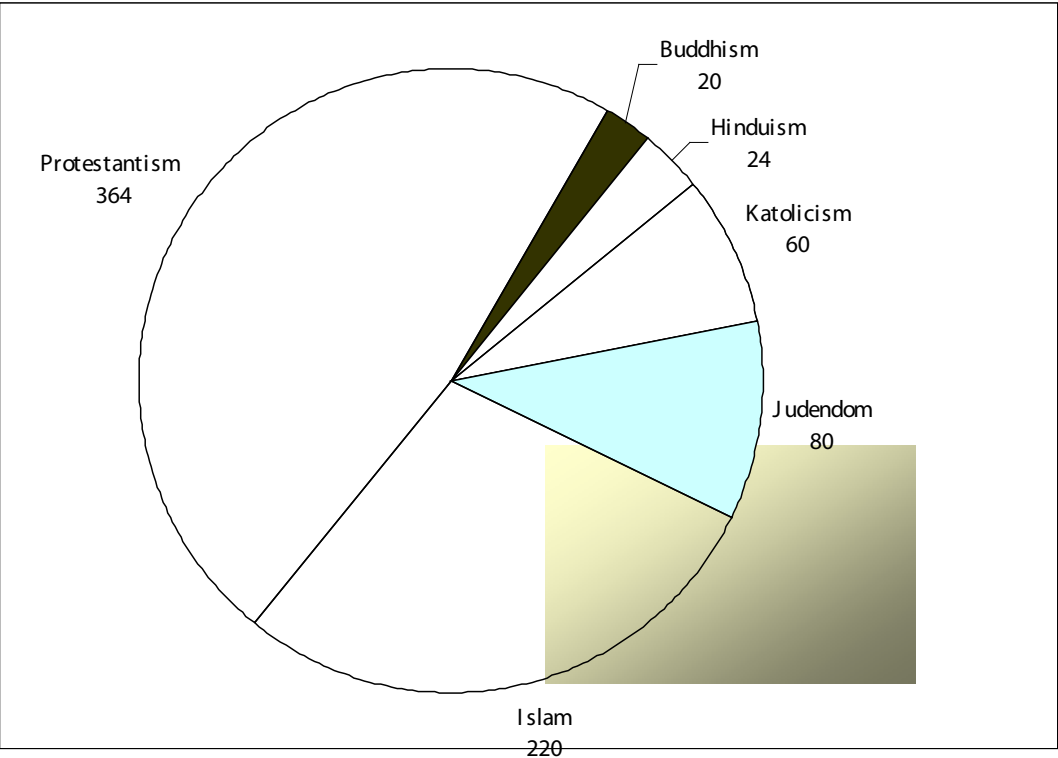
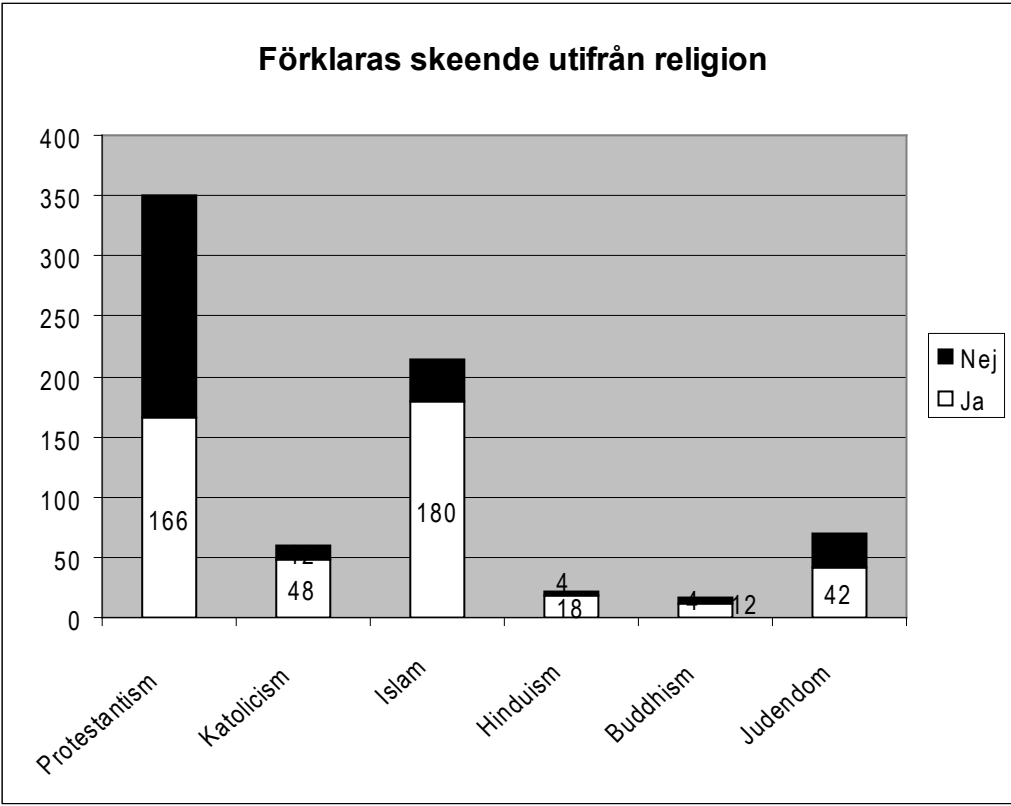
Religion, geografi

- Judendomen nämns i samband med 6 länder.
- Judendomen: De allra flesta kommer från Israel/Palestina, 24 stycken, 30 %. 16 stycken är inrikes, 20 %. 12 är lokala, 15 %. 10 stycken är okodbara, 12,5 %. 8 från Tyskland, 10 %. 6 från Ryssland, 7,5 %. 2 från USA och 2 från Danmark, 2,5 % var.
- Totalt: Av de 56 artiklarna från Israel/Palestina nämns judendomen i 43 %. Av 136 inrikesartiklar handlar 12 % om judendomen. 294 lokala, andel 4 %. 56 okodbara, andel 18 %. 10 från Tyskland, andel 80 %. 14 från Ryssland, andel 43 %. 28 från USA, andel 7 %. 6 från Danmark, andel 33 %.

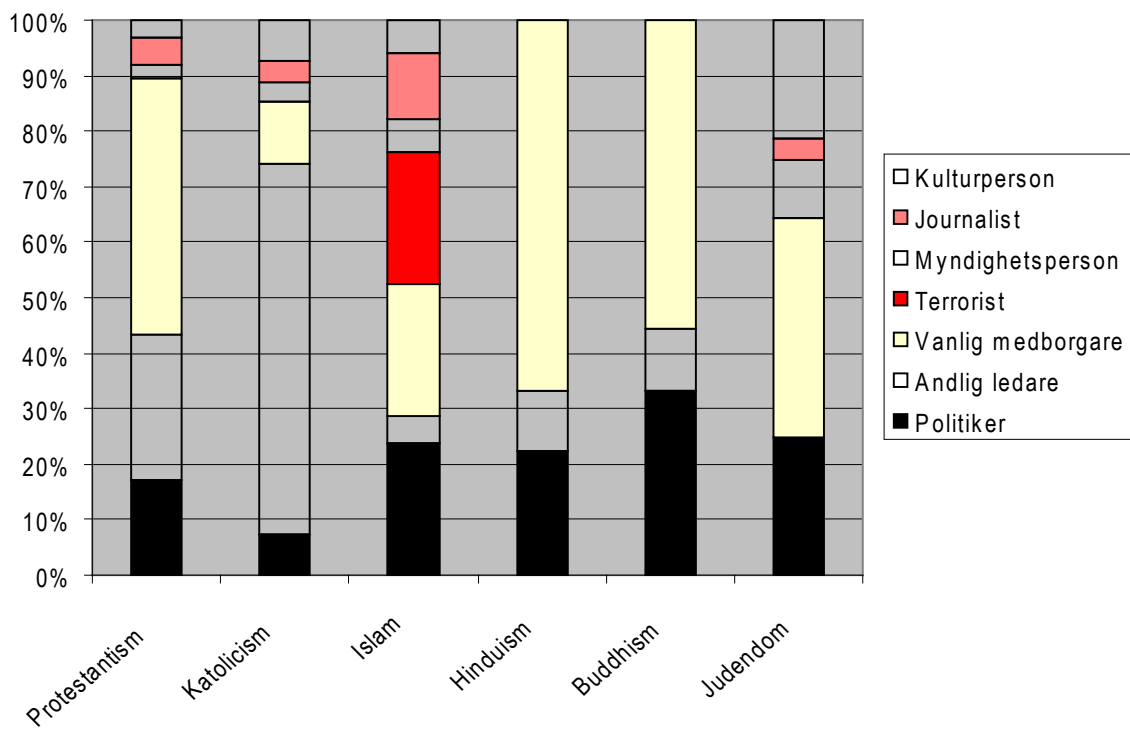
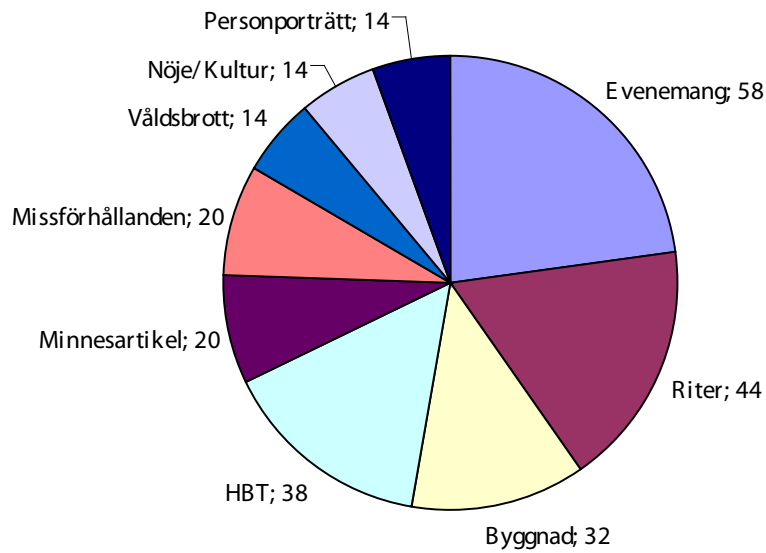
Religion, ämne, framställning av religion

- Judendomen nämns i samband med 7 ämnen.
- Judendomen: Det vanligaste ämnet är antisemitism, 20 stycken, 25 %. I 10 fall framställs judendomen positivt, 50 %. 10 gånger negativt, 50 %.
- Förintelsen 18 gånger, 22,5 %. 16 gånger neutralt, 89 %. 2 gånger positivt, 11 %.
- Val 14 gånger, 17,5 %. 8 gånger negativt, 57 %. 4 gånger neutralt, 29 %. 2 gånger positivt, 14 %.
- 12 gånger terrorism/krig, 15 %. 10 gånger framställs judendomen negativt, 83 %. 2 gånger neutralt, 17 %.
- 8 gånger nöje/kultur, 10 %. 6 gånger positivt, 75 %. 2 gånger neutralt, 25 %.
- 4 gånger om historia, 5 %. 4 gånger neutralt, 100 %.
- 4 gånger om familj, 5 %. 2 är positiva och 2 neutrala, 50 % var.
- Totalt: 28 om antisemitism, andel 71 %. 18 om förintelsen, andel 100 %. 36 gånger om val, andel 39 %. 144 om terrorism/krig, andel 8 %. 36 om nöje/kultur, andel 22 %. 18 om historia, andel 22 %. 10 om familj, andel 40 %.

Bilaga 3. DIAGRAM

De vanligaste ämnena i artiklar na om protestantismen

Ämnen

